
Votaziun dal pievel

25 da settember 2022

Emprim project

Iniziativa davart l'allevament intensiv

Segund project

Finanziaziun supplementara da la AVS tras in augment da la taglia sin la plivalur

Terz project

Midada da la Lescha federala davart l'assicuranza per vegls e survivents (AVS 21)

Quart project

Midada da la Lescha federala davart la taglia anticipada

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Explicaziuns dal Cussegl federal
Edì da la Chanzlia federala
Fin da redacziun: 10 da zercladur 2022

Emprim project

Iniziativa dal pievel «Na a l'allevament intensiv en Svizra (Iniziativa davart l'allevament intensiv)

Curtamain	→	4–5
Detagls	→	12
Arguments	→	18
Text da votaziun	→	22

Segund e terz project

Finanziaziun supplementara da la AVS tras in augment da la taglia sin la plivalur e midada da la Lescha federala davart l'assicuranza per vegls e survivents (AVS 21)

Curtamain	→	6–9
Detagls	→	24
Arguments	→	30
Texts da votaziun	→	36

Quart project

Midada da la Lescha federala davart la taglia anticipada

Curtamain	→	10–11
Detagls	→	58
Arguments	→	64
Text da votaziun	→	68

Ils videos
da votaziun:
admin.ch/videos-rm

L'app davart
las votaziuns:
VoteInfo

Curtamain

Iniziativa dal pievel «Na a l'allevament intensiv en Svizra (Iniziativa davart l'allevament intensiv)»

Situaziun da partenza

La Svizra ha sin l'entir mund ina da las leschas las pli severas per la protecziun dals animals. La dignitad ed il bainstar dals animals èn protegids, independentamain dal dumber d'animals che vegnan tegnids en in lieu. La Confederaziun promova ultra da quai furmas da la producziun agricula che respectan spezialmain la natira, l'ambient ed ils animals. Quai è prescrit en la constituziun. Adina dapli animals da niz vivan en stallas che correspundan particularmain als basegns dals animals e che permettian als animals da sortir regularmain en il liber.

Il project

L'iniziativa vul francar en la constituziun la protecziun da la dignitad dals animals da niz sco ils arments, las giaglinas u ils portgs. Plinavant vul ella scumandar l'allevament intensiv, perquai che tal violeschia sistematicamain il bainstar dals animals. La Confederaziun stuess fixar pretensiuns minimalas pli severas per ina tegnida ed ina tgira tenor ils basegns dals animals, la pussaivladad da sortir en il liber, la meztga e la grondezza maximala da la gruppa per stalla. Questas pretensiuns stuessan correspunder almain a las directivas da Bio Suisse da l'onn 2018, e tut ils manaschis agriculs stuessan observar ellas en la tegnida d'animals. Las pretensiuns valessan er per importar animals e products d'animals sco er victualias cun ingredienzas d'origin animal. Tras quai vegnissan violadas cunvegns cun partenaris commercials impurtants. Custs d'investiziun e da gestiun pli auts, controllas vastas en manaschis da l'exteriur ed in augment dals pretschs da victualias d'origin animal fissan las consequenzas.

Detagls	→	12
Arguments	→	18
Text da votaziun	→	22

Dumonda da
votaziun

Vulais Vus acceptar l'iniziativa dal pievel «Na a l'allevament intensiv en Svizra (Iniziativa davart l'allevament intensiv)»?

Recumandaziun
dal Cussegl federal
e dal parlament

Na

Il Cussegl federal ed il parlament refusan l'iniziativa. Ils animals da niz èn gia protegids fitg bain. Adina dapli animals vegnan tegnids en ina moda che respecta particularmain ils animals. In scumond d'importar products che n'adempleschan betg il standard biologic en la tegnida d'animals pudess ins realisar mo cun fitg gronds custs e blera lavur. Bleras victualias vegnissan pli charas.

admin.ch/iniziativa-allevament-intensiv

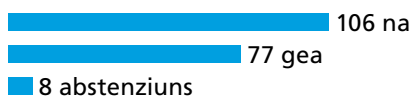
Recumandaziun
dal comité
d'iniziativa

Gea

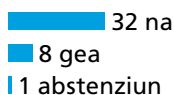
Tenor il comité vegn la Lescha davart la protecziun dals animals savens designada sco exemplarica. Il comité è però da l'avis che la realitad saja in'autra en l'agricultura. Perquai pre-tenda l'iniziativa ina tegnida ed ina tgira tenor ils basegns dals animals, la pussaivladad da sortir regularmain en il liber, grup-pas pli pitschnas ed ina meztga cun quità.

massentierhaltung.ch allevamento-intensivo.ch

Votaziun en il
Cussegl naziunal

Votaziun en il
Cussegl dals
chantuns

Curtamain**Finanziaziun supplementara
da la AVS tras in augment da
la taglia sin la plivalur**

e

**midada da la Lescha federala
davart l'assicuranza per vegls e
survivents (AVS 21)**

Detagls	→	24
Arguments	→	30
Texts da votaziun	→	36

Dus projects – ina refurma

La refurma da la AVS cumpiglia dus projects. Cun in dals projects vegn augmentada la taglia sin la plivalur a favur da la AVS. Quest augment è ina midada costituziunala che sto vegnir suttamesa obligatoricamain a la votaziun. Cun l'auter project vegnan adattadas las prestaziuns da la AVS. Cunter questas adattaziuns èsi vegnì fatg in referendum. Ils dus projects èn colliads in cun l'auter; sch'in dad els vegn refusà, fa l'entira refurma naufragi.

Situaziun da partenza

La stabilitad finanziala da la AVS è en privel, perquai che las annadas cun bleras naschientschas cuntanschan la vegliadetgna da pensiun e perquai che l'aspectativa da vita crescha. En paucs onns na bastan las entradas da la AVS betg pli per financiar tut las rentas.

Ils projects

La refurma per stabilisar la AVS (AVS 21) duai garantir las rentas da la AVS per ils proxims var 10 onns. Ella na prevesa betg mo respargns, mabain er entradas supplementaras. Da nov vala ina vegliadetgna da renta unitara da 65 onns per dunnas ed umens. La vegliadetgna da renta da las dunnas vegn auzada pass per pass da 64 a 65 onns. Quest augment vegn mitigìà tras mesiras cumpensatoricas: Sche la refurma entra en vigur sco planisà l'onn 2024, vegnan las dunnas da las annadas 1961 fin 1969 a pudair sa laschar pensiunar anticipadamain sut meglras cundiziuns u a survegnir in supplement sin lur rentas da la AVS, sch'ellas lavuran fin 65 onns. Entradas supplementaras resultan da l'augment da la taglia sin la plivalur: La tariffa da taglia reducida vegn auzada da 2,5 a 2,6 pertschient, la tariffa normala da 7,7 ad 8,1 pertschient. La refurma porta ultra da quai dapli flexibilitad: Ella pussibilitescha da decider libramain dad ir en pensiun tranter 63 e 70 onns sco er da reducir l'actividad da gudogn pass per pass grazia a rentas parzialas. Tgi che lavura suenter 65 onns, po da nov serrar largias da contribuziun ed uschia meglhierar la renta sut tscherzas cundiziuns. Quai è in stimol per lavurar pli ditg.

Dumonda da votaziun

Vulais Vos acceptar il Conclufederal dals 17 da december 2021 davart la finanziaziun supplementara da la AVS tras in augment da la taglia sin la plivalur?

Recumandaziun dal Cussegl federal e dal parlament

Gea

Per il Cussegl federal e per il parlament è l'augment minimal da la taglia sin la plivalur giustifitgà e necessari. Quest augment gida decisivamain a segirar la AVS. Sch'ins vuless stabilisar las finanzas da la AVS mo cun respargns, stuessan las prestaziuns vegnir reducidas en moda radicala.

admin.ch/refurma-AVS21

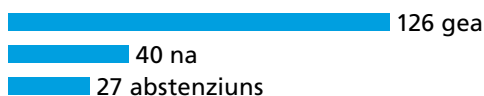
Punct da vista da la minoritad dal parlament

Na

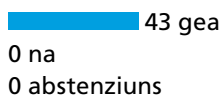
En il Cussegl naziunal ha ina minoritad refusà il conclus federal. Bain n'è questa gruppa da parlamentarias e parlamentaris betg stada da princip cunter l'idea da procurar meds finansials supplementars per la AVS. Ellas ed els n'han dentant betg mo vuli augmentar la taglia sin la plivalur, mabain dar a la AVS er ina part dals gudogns da la Banca naziunala.

parlament.ch > RM > Manaschi dals cussegls > Curia Vista > Fatschentas > 19.050

Votaziun en il Cussegl naziunal

Votaziun en il Cussegl dals chantuns

Dumonda da
votaziun

Vulais Vus acceptar la midada dals 17 da december 2021 da la Lescha fede- rala davart l'assicuranza per vegls e sur- vivents (LAVS) (AVS 21)?

Recumandaziun
dal Cussegl federal
e dal parlament

Gea

Per stabilisar las finanzas da la AVS na dovri tenor il Cus-
segl federal ed il parlament betg mo entradas supplementaras,
mabain er respargns. Perquai vegn unifitgada la vegliadetgna
da renta per dunnas ed umens. L'augment da la vegliadetgna da
renta da las dunnas da 64 a 65 onns vegn mitigà finanzialmain.

[🔗 admin.ch/refurma-AVS21](https://admin.ch/refurma-AVS21)

Recumandaziun
dal comité da
referendum

Na

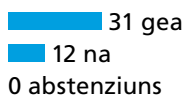
Tenor il comité vegni spargnà unicamain sin donn e cust
da las dunnas, er sch'ellas survegnan gia oz ina renta da veglia-
detgna ch'è per in terz pli bassa che la renta dals umens. E quai
saja mo l'emprim pass, pertge che la vegliadetgna da renta da
67 onns per tuttas e tuts saja gia en mira. La AVS 21 saja l'emprim
da bliers projects da reducziun che pertutgan nus tuttas e tuts.

[🔗 ahv21-nein.ch](https://ahv21-nein.ch)

Votaziun en il
Cussegl naziunal

Votaziun en il
Cussegl dals
chantuns

Curtamain

Midada da la Lescha federala davart la taglia anticipada

Situaziun da partenza

La Confederaziun incassescha ina taglia anticipada da 35 pertschient sin entradas da tschains. Persunas privatas che vivan en Svizra pon pretender enavos questa taglia, sch'ellas inditgeschan ils tschains en la decleraziun da taglia. Ils tschains d'obligaziuns èn suttamess a la taglia anticipada mo, sche las obligaziuns èn vegnidas emessas en Svizra. Quai è in dischavantag per l'economia svizra. Per prender ad emprest daners emettan bleras interpresas lur obligaziuns perquai en pajais che n'incasseschan betg ina taglia anticipada.

Il project

Las interpresas svizras duain emitter lur obligaziuns pli savens en Svizra. Perquai vegnan las obligaziuns svizras deliberadas da la taglia anticipada tras quest project. Las obligaziuns svizras daventan uschia pli attractivas per las investidas ed ils investiders. Cun il project croda davent er la taxa da svieuta per obligaziuns svizras e per ulteriuras vaglias. Questa taxa ston ins pagar ozendi, sch'ins cumpra u venda vaglias. Tuttas duas mesiras fissan d'avantatg per l'economia svizra. En il cas il pli favuraivel pudess la refurma finanziair sasezza gia l'onn ch'ella entra en vigor. Cunter la refurma èsi vegni fatg in referendum. Il comité suppona ch'il project chaschunia dapli omisziuns fiscalas.

Detagls	→	58
Arguments	→	64
Text da votaziun	→	68

Dumonda da
votaziun

Vulais Vus acceptar la midada dals 17 da december 2021 da la Lescha fede- rala davart la taglia anticipada (LTA) (rin- forzament dal martgà da chapital ester)?

Recumandaziun
dal Cussegl federal
e dal parlament

Gea

Il Cussegl federal ed il parlament vulan far turnar en Svizra las plazzas da lavur ch'èn sa spustadas a l'exteriur e las entradas da taglia ch'èn idas a perder. La refurma rinforza il martgà svizzer d'obligaziuns e la Svizra sco lieu da lavur. En il cas il pli favuraivel pudess la refurma finanziair sasezza gia l'onn ch'ella entra en vigur.

admin.ch/taglia-anticipada

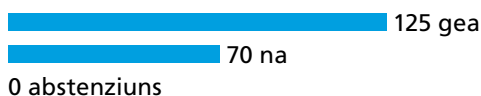
Recumandaziun
dal comité da
referendum

Na

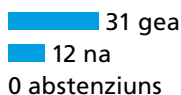
Per il comité da referendum chaschuna la refurma daplì criminalitad fiscala e perditas da taglia da fin 800 milliuns francs. Da la refurma profitan tenor il comité cunzunt las investidas ed ils investiders da l'exteriur. Il medem mument resta la taglia anticipada en vigur per contos da banca da las votantas e dals votants svizzers.

verrechnungssteuer-vorlage-nein.ch

Votaziun en il
Cussegl naziunal

Votaziun en il
Cussegl dals
chantuns

Detagls

Iniziativa dal pievel «Na a l'allevament intensiv en Svizra (Iniziativa davart l'alleva- ment intensiv)»

Arguments dal comité d'iniziativa	→	18
Arguments dal Cussegl federal e dal parlament	→	20
Text da votaziun	→	22

Situaziun da partenza

Lescha federala davart la protecziun dals animals

La Svizra ha sin l'entir mund ina da las regulaziuns las pli severas e las pli detagliadas per la protecziun dals animals. La dignitad ed il bainstar èn protegids tras lescha. Nagin na dastga chaschunar nungjustifitgadamaing dolurs, suffrientschas u donns ad in animal, tementar l'animal u violar sia dignitad en in'otra moda. Igl è scumandà da maltractar, da negliger u da strapatschar nunnecessariamain animals. Quests malfatgs pon vegnir chastiads severamain.

Bainstar dals animals en l'agricultura

La protecziun dals animals sto esser garantida en l'agricultura, independentamain dal dumber d'animals che vegn tegnì en in lieu. La constituziun prescriuva ultra da quai che las puras ed ils purs survegnan in sustegn supplementar, sch'ellas ed els produceschan en ina moda che respecta spezialmain la natira, l'ambient ed ils animals. Uschia promova la Confederaziun dapi passa 25 onns sistems da tegnair animals en stallas che correspundan particularmain als basegns dals animals e che permettan als animals da sortir regularmain en il liber. L'onn 2020 vivevan 62 pertschient dals animals da niz en ina stalla che correspunda particularmain a lur basegns, 10 onns avant eran quai stgars 46 pertschient. 78 pertschient dals animals da niz pudevan sortir regularmain en il liber, 10 onns avant eran quai 72 pertschient.¹

Dumber maximal d'animals per manaschi

Il dretg regla il dumber maximal d'animals che dastga vegnir tegnì sin in manaschi da portgs, da giaglinas e da vadels da maz (guardar tabella). Questas disposiziuns servan però en emprima lingua per proteger l'ambient. La protecziun dals animals metta l'accent sin il singular animal che sto vegnir protegì independentamain da la grondezza d'in manaschi.

1 Tut tenor la spezia d'animal datti differenzas: L'onn 2020 pudevan 85 pertschient dals arments, 51 pertschient dals portgs e 44 pertschient dal giaglinom da niz sortir regularmain en il liber. 60 pertschient dals arments, 68 pertschient dals portgs e 94 pertschient dal giaglinom da niz vivevan en ina stalla che correspunda particularmain als basegns dals animals. Las parts na vegnan betg calculadas per animal, mabain per unitad da muvel grond. Guardar: Rapport agricul 2021 ([🔗 agrarbericht.ch](https://www.agrarbericht.ch) > Politik > Direktzahlungen > Produktionssystembeiträge)

Pretensiuns da l'iniziativa

Scumond da l'allevament intensiv

Il comité d'iniziativa pretenda ina disposiziun constituziunala per proteger la dignitad dals animals en l'agricultura. L'allevament intensiv duai vegnir scumandà. En l'iniziativa è ella definida sco «tegnida d'animals industriala per explotar il pli effizientamain products d'animals, tar la quala il bainstar dals animals vegn violà sistematicamain».

Dumber maximal d'animals permess

Per animals pli vegls resp. pli grevs valan oz per part dumbers maximalis pli bass.

	Disposiziuns actualas	Sche l'iniziativa vegniss acceptada
	per manaschi:	
 giaglinas d'engrasch	27 000	27 000 (maximalmain 2000 per stalla)
 giaglinas che ovan	18 000	4000 (maximalmain 2000 per stalla)
 portgs da maz	1500	1500
 vadels da maz	300	300
 dumber total d'animals*	per hectara: 3 envernantas da ladim	2,5 envernantas da ladim

* Sche manaschis consegnan ladim natural (puschina e grascha) ad auters manaschis, po il dumber total d'animals per hectara surfatscha, sin la quala ins po bittar grascha u puschina, er esser pli aut. Sco envernanta da ladim (EnvL) vala ina vatga cun ina paisa da 600 kg ed ina prestaziun da latg da 6000 kg per onn. Las valurs dad EnvL dals auters animals da niz vegnan calculadas a maun da la quantidad da substanzas nutritivas ch'els secretechan. Per exempel correspundan var 100 giaglinas che ovan ad ina EnvL.

Funtauna: Lescha federala davart la protecziun da las auas ([fedlex.ch](https://www.fedlex.ch) > 814.20), Ordinaziun davart ils effectivs maximalis en la producziun da chorn e d'ovs ([fedlex.ch](https://www.fedlex.ch) > 916.344) e las Directivas da Bio Suisse 2018 ([mti.bio-suisse.ch](https://www.mti.bio-suisse.ch))

Pretensiuns minimalas per la tegnida d'animals

Sche l'iniziativa vegn acceptada, sto la Confederaziun fixar pretensiuns minimalas pli severas per ina tegnida ed ina tgira tenor ils basegns dals animals, per la pussaivladad da sortir en il liber, per la meztga e per la grondezza maximala da la gruppia per stalla. Sco standard minimal duain valair en quest connex las directivas da Bio Suisse da l'onn 2018².

Ils standards biologics valan er per imports

Las prescripziuns biologicas pli severas per la tegnida d'animals duain valair er per products importads. Las victualias d'origin animal che na correspundan betg a quellas, na dastgassan betg pli vegnir importadas. Pertutgads da quai na fissan betg mo products sco chorn, ovs, latg u chaschiel, ma bain er victualias sco pasta dad ovs, pastizaria u tschigulatta che cuntengnan ingredienzas d'origin animal. La Confederaziun stuess endrizzar in sistem da controlla per ils imports. La controlla chaschunass gronds custs e blera lavur. Oz derivan per exempel passa 40 pertschient da la chorn da giaglinom e dals ovs da l'exteriur.³

Termins transitorics fin 25 onns

Il parlament avess 3 onns temp da decretar las disposiziuns pretendidas. Als manaschis pudessan vegnir concedids termins transitorics fin 25 onns, per exempel per mesiras architectonicas.

Consequenzas da l'iniziativa

Consequenzas per ils manaschis

L'iniziativa avess grondas consequenzas per ils manaschis agriculs. Var 3300 manaschis stuessan reducir il dumber d'animals u engrondir la surfatscha dal manaschi. Ils custs da la tegnida d'animals s'augmentassan; blers manaschis stuessan far grondas investiziuns. Tenor las calculaziuns che la Confederaziun ha laschà far ston ins quintar cun custs supplementars da totalmain 0,4 fin 1,1 milliardas francs per onn.⁴

- 2 Directivas da Bio Suisse da l'onn 2018 ([🔗 mti.bio-suisse.ch](https://mti.bio-suisse.ch) > Bio Suisse Richtlinien 2018)
- 3 Rapport agricul 2021 ([🔗 agrarbericht.ch](https://agrarbericht.ch) > Markt > Marktentwicklung > Selbstversorgungsgrad)
- 4 Regulierungsfolgenabschätzung Massentierhaltungsinitiative und direkter Gegenentwurf, rapport final dals 27 d'avrigl 2021, da Quirin Oberpriller, Anna Vettori, Jürg Heldenstab e Thomas von Stokar (INFRAS) ([🔗 blv.admin.ch](https://blv.admin.ch) > Das BLV > Rechts- und Vollzugsgrundlagen > Abstimmungen > Massentierhaltungsinitiative)

Consequenzas per las consumentas ed ils consuments

L'iniziativa avess er consequenzas per las consumentas ed ils consuments. Victualias sco charn, ovs, latg u chaschiel, ma er victualias cun ingredienzas d'origin animal survegniss ins mo pli da las tegnidas d'animals che adempleschan il standard biologic. Uschia fiss restrenschiada la libertad d'eleger. Las victualias d'origin animal sco er talas cun ingredienzas d'origin animal pudessan daventar pli charas pervia da las pretensiuns pli rigurusas.

Consequenzas per l'ambient

L'iniziativa pudess chaschunar ina reducziun dal dumber d'animals e dapli imports d'origin animal. Quai reduciss bain las emissiuns d'amoniac en Svizra, ma betg talas sin l'entir mund. L'amoniac è ina substanza nuschaivla en l'aria, che vegn emessa en l'atmosfera tras ils excrements dals animals e che fa donn a systems ecologics sensibels. Medemamain vegnissan reducidas en Svizra las emissiuns dals gas climatics metan e gas ilarant. Per mantegnair la produenziun stuessan ils manaschis construir novas stallas; quai duvrass dapli surfatscha agricola.

Consequenzas per las curvegnyas internaziunalas

In scumond d'importar products che na correspundan betg al standard biologic en la tegnida d'animals violass curvegnyas da commerzi internaziunalas, tranter auter cun la UE. Talas regulaziuns d'import pudessan plinavant chaschunar conflicts tar l'Organisaziun mundiala da commerzi sco er cun stadis, cun ils quals la Svizra ha fatg convenziuns da commerzi liber. Quai pudess er influenzer ils exports svizzers.

Arguments

Comité d'iniziativa

Savens vegn la Lescha davart la protecziun dals animals designada sco exemplarica. La realitad per ils animals en l'allevament intensiv è in'autra: Malgrà ch'els èn abels da suffrir dolurs na vegnan els betg tractads sco creatiras, mabain sco rauba. Millis d'animals vegnan stuschads ensemen e serrads en hallas. Mo ils pli paucs dad els stattan insumma ina giada sin ina pastgira. Perquai pretenda l'iniziativa ina tegnida ed ina tgira tenor ils basegns dals animals, la pussaivladad da sortir regularmain en il liber, gruppas pli pitschnas ed ina meztga cun quità.

Da tge sa tracti?

Ilis ultims 20 onns è il dumber d'animals en l'agricultura svizra creschì per bunamain la mesadad. Passa 80 milliuns animals èn vegnids engraschads e mazzads l'onn 2021. Per manaschi vegnan tegnids fin 27000 giaglinas, 1500 portgs u 300 arments. Ilis basegns fundamentals areguard la plazza, areguard il moviment ed areguard l'occupaziun vegnan ignorads sistematicamain en la tegnida d'animals en massa.

Rinforzar ils purs tradiziunals

Tenor il Cussegl federal fissan mo circa 5% dals manaschis pertutgads da l'iniziativa – numnadamain ilis manaschis gronds industrials che stgatschan pli e pli ilis bains purils tradiziunals. Ilis manaschis che mettan gia oz dapli pais sin il bainstar dals animals che sin interess puramain economic en la producziun, vegnan rinforzads cun l'iniziativa.

Proteger il martgà svizzer

Las famiglias da purs svizras na dastgan betg vegnir dischavantagiadas envers quellas a l'exteriur. Perquai dovri reglas d'import che tegnan quint dals novs standards svizzers. Talas prescripziuns pon vegnir realisadas er cun contracts internaziunals da commerzi. Sche l'import da rauba bunmartgada da mendra qualitad vegn impedi, rinforzain nus nossa agricultura indigena.

Reducir las ristgas per la sanadad

La producziun industrialia d'animals chaschuna ristgas pli grondas da daventar malsauna u malsaun ed in diever pli intensiv d'antibiotica. Cun bandunar la tegnida d'animals en massa pudain nus plinavant reducir la ristga da futuras pandemias.

Trair a niz las pastgiras svizras

La Svizra importescha 1,4 milliuns tonnas pavel per onn e dovra ina gronda part dals ers per producir pavel. Uschia pon vegnir tegnids bler dapli animals che quai ch'i fiss pussaivel sin noss prads. Sche nus dain als animals consequentamain la pussaivladad da pascular sin ina pastgira, satisfaschain nus a noss maletg d'ina agricultura svizra persistenta e favuraivla als animals.

In «gea» per l'animal, per l'uman e per l'ambient

Il princip costituzional da la dignitad dals animals sto finalmain vegnir respectà er en l'agricultura. Il temp transitoric da 25 onns dat a tut ils manaschis pertutgads avunda temp per s'orientar da nov e per installar ina producziun favuraivla als animals. Cun acceptar l'iniziativa garantin nus in'agricultura che metta en il center il bainstar dals animals, dals umans e da l'ambient.

Recumandaziun dal comité d'iniziativa

Perquai recumonda il comité d'iniziativa:

Gea

[📄 massentierhaltung.ch](https://www.massentierhaltung.ch)

[📄 allevamento-intensivo.ch](https://www.allevamento-intensivo.ch)

Arguments

Cussegl federal e parlament

Il bainstar dals animals è impurtant per il Cussegl federal ed il parlament. La dignitad ed il bainstar dals animals èn protegids en Svizra tras lescha. Adina dapli animals da niz vegnan tegnids en ina moda che respecta particularmain ils animals. Cun l'obligaziun generala da resguardar ils standards biologics en la tegnida d'animals va l'iniziativa memia lunsch. Questa obligaziun augmentass considerablmain ils pretschs da bleras victualias. In scumond d'importar products animals che n'adempleschan betg il standard biologic pretendi, chaschunass fitg gronds custs e blera lavur. Il Cussegl federal ed il parlament recumondan da refusar il project particularmain per ils suandants motifs:

Bainstar dals animals è gia protegi tras lescha

La tegnida d'animals che violescha il bainstar dals animals è scumandada en Svizra. Per il Cussegl federal ed il parlament è l'iniziativa perquai nunnecessaria. La dignitad ed il bainstar da mintga singul animal èn gia protegids tras lescha, independen-tamain dal dumber d'animals che vegnan tegnids cuminaivlmain. Decisiv è il bainstar da mintga singul animal e betg il dumber d'animals per manaschi.

La Confederaziun promova ina tegnida che tegna quint dals basegns dals animals

Adina dapli arments, portgs e giaglinas vivan en stallas che correspundan particularmain als basegns dals animals e che permettian als animals da sortir regularmain en il liber. Las puras ed ils purs che respectan particularmain il bainstar dals animals survegnan in sustegn supplementar da la Confederaziun.

Pretschs pli auts per bleras victualias

Ils pretschs per las victualias sco charn, latg, chaschiel u ovs s'augmentassan pervia da las pretensiuns pli rigurusas en la tegnida d'animals. Il medem vala per las victualias cun ingredienzas d'origin animal. Quai tutgass oravant tut las consumentas ed ils consuments cun entradas bassas. Pervia dals pretschs auts en Svizra giessan blers probablmain pli savens a far cumissiuns a l'exteriur; il turissem da cumpra creschiss. Er ils manaschis ch'elavuran products animals en Svizra, stuessan pajar pretschs pli auts per quels.

Purschida pli pitschna, libertad d'eleger restrenschida

Las consumentas ed ils consumers fissan restrenschids fermamain en lur libertad d'eleger, perquai ch'i fissan disponibels mo ils products d'origin animal che adempleschan il standard biologic en la tegnida d'animals. Tscherts products svanissan forsa dal tuttafatg da las curunas.

Controlla complexa e chara dals imports

I fiss fitg difficil e char da realisar ils standards pli auts per las victualias importadas, en spezial per las victualias cun ingredienzas d'origin animal sco pasta dad ovs, tschigulatta da latg u pastizaria. En ils pajais da derivanza stuessan vegnir endrizzads sistems da controlla.

Scumond d'import violescha cunvegna internaziunala

L'iniziativa pretenda ch'ils standards svizzers valian er per l'import. Questas prescripziuns violassan cunvegna da commerzi internaziunala. Sche la Svizra stgaffescha unilateralmain barrieras commercialas, periclitescha ella ils avantatgs da questas cunvegna, per exempel l'access pli simpel a martgads internaziunals.

Recumandaziun dal Cussegl federal e dal parlament

Per tut quests motivs recumondan il Cussegl federal ed il parlament da refusar l'iniziativa dal pievel «Na a l'allevament intensiv en Svizra (Iniziativa davart l'allevament intensiv)».

Na

[admin.ch/iniziativa-allevament-intensiv](https://www.admin.ch/iniziativa-allevament-intensiv)

§

Text da votaziun

Conclus federal davart l'Iniziativa dal pievel «Na a l'allevament intensiv en Svizra (Iniziativa davart l'allevament intensiv)» dals 18 da mars 2022

L'Assamblea federala da la Confederaziun svizra,
sa basond sin l'artitgel 139 alinea 5 da la Constituziun federala¹,
sunter avair examinà l'Iniziativa dal pievel «Na a l'allevament intensiv
en Svizra (Iniziativa davart l'allevament intensiv)»
ch'è vegnida inoltrada ils 17 da settember 2019²,
sunter avair gi' invista da la missiva dal Cussegl federal dals 19 da matg 2021³,
concluda:

Art. 1

¹ L'Iniziativa dal pievel dals 17 da settember 2019 «Na a l'allevament intensiv en Svizra (Iniziativa davart l'allevament intensiv)» è valaivla e vegn suttamessa a la votaziun dal pievel e dals chantuns.

² L'iniziativa ha il suandant text:

La Constituziun federala vegn midada sco suonda:

Art. 80a Tegnida d'animals agricula

¹ La Confederaziun protegia la dignitad dals animals en la tegnida d'animals agricula. La dignitad dals animals cumpiglia la pretensiun d'ina vita ordaifer in allevament intensiv.

² L'allevament intensiv designescha la tegnida d'animals industrialia per explotar il pli effizientamain products d'animals, tar la quala il bainstar dals animals vegn violà sistematicamain.

³ La Confederaziun fixescha en spezial criteris per ina tegnida ed ina tgira tenor ils basegns dals animals, la pussaivladad da sortir en il liber, la meztga e la grondezza maximala da la grappa per stalla.

⁴ El relascha prescripziuns davart l'import d'animals e da products d'animals per intents da nutriment en il senn da quest artitgel.

¹ SR 101

² BBl 2019 6953

³ BBl 2021 1244

§

Art. 197 cifra 13⁴

13. Disposiziuns transitoricas tar l'art. 80a (Tegnida d'animals agricula)

¹ Las disposiziuns executivas tar la tegnida d'animals agricula tenor l'artitgel 80a pon prevesair termins transitorics da maximalmain 25 onns.

² La legislaziun executiva sto fixar pretensiuns areguard la dignitad da l'animal, che correspundan almain a las pretensiuns da las directivas da Bio Suisse da l'onn 2018⁵.

³ Sche la legislaziun executiva n'è betg anc entrada en vigur 3 onns suenter che l'artitgel 80a è vegni acceptà, decretescha il Cussegl federal las disposiziuns executivas transitoricas a maun d'ina ordinaziun.

Art. 2

L'Assamblea federala recumonda al pievel ed als chantuns da refusar l'iniziativa.

⁴ La cifra definitiva da questas disposiziuns transitoricas vegn fixada da la Chanzlia federala suenter la votaziun dal pievel.

⁵ Directivas da Bio Suisse per la producziun, per l'elavuraziun e per il commerzi da products Brumbel, versiun dal 1. da schaner 2018, da consultar sut www.bio-suisse.ch.

Detagls

Finanziaziun supplementara da la AVS tras in augment da la taglia sin la plivalur

e

midada da la Lescha federala davart l'assicuranza per vegls e survivents (AVS 21)

Debatta Parlament	→	30
Arguments dal comité da referendum	→	32
Arguments dal Cussegl federal e dal parlament	→	34
Texts da votaziun	→	36

Dus projects – ina refurma

Davart ils dus projects che pertutgan la AVS vegni votà separadamain. Els furman però in'unica refurma (AVS 21) ed èn colliads in cun l'auter. Sch'in dals dus projects vegn refusà, fa l'entira refurma naufragi. Cun il conclud federal vegn midada la constituziun. Il conclud federal sto perquai en mintga cas vegnir suttamess a la votaziun dal pievel. Per questa midada constituziunala dovri la maioritad dal pievel e dals chantuns. Davart la lescha federala cun las adattaziuns da las prestaziuns votain nus, perquai ch'igl è vegnì fatg in referendum cunter quella. Las adversarias ed ils adversaris dal project èn oravant tut cunter l'augment da la vegliadetgna da renta da las dunnas. Per acceptar la lescha federala dovri sulettamain la maioritad dal pievel.

Situaziun da partenza

2,6 milliuns personas pensiunadas retiran ina renta da la AVS.¹ Per la gronda part dad ellas è la renta ina part impurtanta da lur entradas. Las rentas n'èn dentant betg pli garantidas, perquai che las expensas da la AVS s'augmentan pli fitg che sias entradas. D'ina vart cuntanschan las annadas cun bleras naschientschas la vegliadetgna da pensiun; il dumber da las personas pensiunadas, che retiran ina renta da la AVS, s'augmenta pli svelto ch'il dumber da las personas cun activitad da gudogn, che fan ils pajaments a la AVS. Da l'autra vart ston las rentas vegnir pajadas adina pli ditg, perquai che l'aspectativa da vita crescha. En in pèr onns na vegnan las entradas betg pli a tanscher per pagar tut las rentas da la AVS. Ils proxims 10 onns ha la AVS in basegn da finanziaziun da var 18,5 milliardas francs².

Nagina refurma cumplexsiva dapi 25 onns

Durant ils ultims 25 onns han tut las emprovas da reformar la AVS e da schliar ses problems finanziais a pli lunga vista fatg naufragi. L'ultima refurma cumplexsiva datescha da l'onn 1997. Suenter èn plirs projects vegnids refusads, per part gia dal parlament ubain a chaschun d'ina votaziun dal pievel. Vegni acceptà è mo il project davart la refurma fiscal e la finanziaziun da la AVS (RFFA) il matg 2019. Cun quest project èn vegnidas augmentadas las contribuziuns da salari per la AVS e la contribuziun da la Confederaziun a la AVS. Grazia al project RFFA survegn la AVS dapi il 2020 supplementarmain var 2 milliardas francs per onn. Per stabilisar a pli lunga vista las finanzas da la AVS na tanscha quai dentant betg.

- 1 «AHV-Statistik 2021», Uffizi federal d'assicuranzas socialas UFAS ([🔗 bsv.admin.ch](https://www.bsv.admin.ch) > Sozialversicherungen > AHV > Statistik)
- 2 «Die Finanzen der AHV ohne und mit AHV 21», UFAS, atgnas calculaziuns ([🔗 bsv.admin.ch/ahv21](https://www.bsv.admin.ch/ahv21))

Vegliadetgna dad AVS unitara da 65 onns per dunna ed um

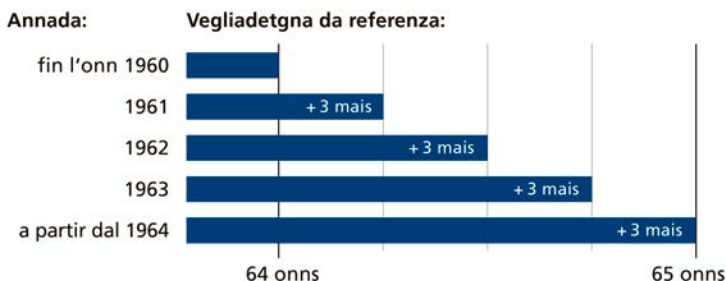
Cun la refurma AVS 21 vegn introducida per las dunnas e per ils umens ina vegliadetgna dad AVS unitara da 65 onns. Quella è la grondezza da referiment per il pensiunament flexibel e vegn perquai designada da nov sco vegliadetgna da referenza: A las persunas che retiran la renta cun 65 onns, vegn questa renta pajada senza deducziuns u supplements. La nova vegliadetgna da referenza 65 vala er per il provediment professiunal (cassa da pensiun).

Auzar pass per pass la vegliadetgna da referenza da las dunnas

La vegliadetgna da referenza da las dunnas vegn auzada pass per pass da 64 a 65 onns. Sche la refurma entra en vigur sco planisà l'onn 2024, s'augmenta la vegliadetgna da referenza da las dunnas l'emprima giada il 1. da schaner 2025 per 3 mais. Pertutgadas sco emprimas èn las dunnas da l'annada 1961. En il segund pass èn quai las dunnas da l'annada 1962; per ellas è la vegliadetgna da referenza 64 onns e 6 mais, per l'annada 1963 alura 64 onns e 9 mais ed a partir da l'annada 1964 la finala 65 onns. A partir dal cumenzament da l'onn 2028 vala per tuttas e tuts la vegliadetgna da referenza 65.

Auzar pass per pass la vegliadetgna da referenza per las dunnas

Supposiziun: entrada en vigur da la refurma il cumenzament dal 2024, augment a partir dal 2025

Mesiras compensatoricas mitigeschan la vegliadetgna pli auta dad AVS

L'augment da la vegliadetgna dad AVS po esser per las dunnas, ch'èn curt avant la pensiun, ina cesura en la planisaziun da la vita. Perquai vegn l'augment mitigia cun duas mesiras compensatoricas. Da quellas profiteschon las dunnas da las annadas 1961 fin 1969, sche la refurma entra en vigur il cumenzament dal 2024.

Meglras cundiziuns en cas d'ina retratga anticipada da la renta

L'emprima mesira cumpensatorica vegn dabun a quellas dunnas che retiran lur renta da la AVS avant la vegliadetgna da referenza. En cas d'ina retratga anticipada vegn la renta da la AVS reducida, perquai ch'ella vegn pajada pli ditg. Tar las dunnas da las annadas 1961 fin 1969 divergescha la AVS 21 da la reducziun regulara: Lur rentas da la AVS vegnan reducidas main ferm e quai per vita duranta. Pli bassa che la media dal salari era avant il pensiunament, e pli bassa che la reducziun è. Las dunnas da questas annadas pon retrair er vinavant anticipadamain la renta da la AVS a partir da 62 onns. A partir da l'annada 1970 vala alura la medema regulaziun sco per ils umens: Retratga anticipada il pli baud a partir da 63 onns e reducziun regulara da la renta da la AVS.

Supplement da renta en cas che la renta na vegn betg retratga anticipadamain

La segunda mesira cumpensatorica pertutga las dunnas da las annadas 1961 fin 1969 che na retiran betg anticipadamain lur renta: Ellas survegnan in supplement da renta. En cas da salaris bass è quest supplement pli aut ch'en cas da salaris pli auts. Il supplement vegn graduà tenor annada ed importa tranter 12.50 e 160 francs per mais. Er quest supplement vegn pajà per vita duranta. El na po betg avair l'effect, ch'in eventual dretg da survegnir prestaziuns supplementaras scada u vegn reduci.

Pensiunament flexibel e pass per pass

Tgi che sa lascha pensiunar oz anticipadamain, po retrair la renta da la AVS 1 u 2 onns ordavant. Plinavant sto adina vegnir retratga l'entira renta. Cun la AVS 21 èsi en l'avegnir pussaivel da concepir il pensiunament en moda pli flexibla. La renta po vegnir retratga tranter 63 e 70 onns a partir da mintga mais³. Da nov èsi er pussaivel da retrair mo ina part da la renta. Uschia daventi pli simpel da midar pass per pass da la vita professiunala a la pensiun. Sco la nova vegliadetgna da renta 65 vegn er la flexibilisaziun cun rentas parzias francada en il provediment professiunal.

3 Las dunnas da las annadas 1961 fin 1969 pon retrair anticipadamain la renta gia a partir da 62 onns

Meglierar la renta

Tgi che cuntinuescha oz cun la lavur suenter la vegliadetgna dad AVS e paja contribuziuns, na po uschia betg meglierar sia renta da la AVS. Da nov vegnan – sut tschertas cundiziuns – las contribuziuns supplementaras resguardadas per calcular la renta, sche la renta maximala da 2390 francs (conjugals: 3585 francs) n'è anc betg cuntanschida. Uschia fa la AVS 21, ch'igl è pli attractiv da cuntinuar cun l'activitad da gudogn sur la vegliadetgna da 65 onns.

Respargns

Tenor las calculaziuns da l'Uffizi federal d'assicuranzas socialas UFAS reducescha l'augment da la vegliadetgna da renta da las dunnas las expensas da la AVS durant ils proxims 10 onns per var 9 milliardas francs. Percunter custan las mesiras cumpensatoricas var 2,8 milliardas francs. Ulteriuras adattaziuns tar las prestaziuns, sco il pensiunament flexibel, augmentan ils custs da la AVS per circa 1,3 milliardas francs. Tut en tut distgargia la AVS 21 pia il quint da la AVS per radund 4,9 milliardas francs fin l'onn 2032.⁴

Entradas supplementaras grazia ad ina taglia sin la plivalur pli auta

Quests respargns na tanschan però betg per stabilisar las finanzas da la AVS e per garantir las rentas. Perquai cuntegna la AVS 21 er entradas supplementaras. Per quest intent vegn auzada la taglia sin la plivalur: La tariffa normala vegn aumentada dad oz 7,7 ad 8,1 pertschient. Suttames ad ina tariffa da taglia pli bassa vegnan per exempel victualias, medicaments, gasettas, revistas e cudeschs. La tariffa reducida da la taglia sin la plivalur, che vala per quests products, vegn auzada da 2,5 a 2,6 pertschient; la tariffa speziala per l'alloschament vegn auzada en la medema dimensiun da 3,7 a 3,8 pertschient. Ina cumpra da 100 francs custa uschia en l'avegnir maximalmain 40 raps dapli pervia da la finanziaziun da la AVS. Per cumprar in chanaster da products da victualias da 100 francs importa l'augment da pretsch maximalmain 10 raps.

4 «Die Finanzen der AHV ohne und mit AHV 21», UFAS, atgnas calculaziuns ([📄 bsv.admin.ch/ahv21](https://www.bsv.admin.ch/ahv21))

**Entradas da 12
milliárdas francs,
respargns da 5
milliárdas**

L'augment da la taglia sin la plivalur procura per entradas supplementaras dad approximativamain 12,4 milliárdas francs per la AVS fin l'onni 2032. Ensemen cun ils respargns da var 4,9 milliárdas francs resulta pia fin l'onni 2032 ina distgargia da las finanzas da la AVS per var 17,3 milliárdas francs. Tenor las calculaziuns dal UFAS resta in basegn da finanziaziun da var 1,2 milliárdas francs. Tenor la voluntad dal parlament duai quest basegn vegnir preni per mauns en ina proxima refurma da la AVS.⁵

5 Moziun 21.3462 «Auftrag für die nächste AHV-Reform»
([parlament.ch](https://www.parlament.ch) > RM > Manaschi dals cussegls > Curia Vista > Fatschentas > 21.3462)

Debatta

Parlament

La refurma è vegnida discutada intensivamain en il parlament, en spezial la finanziaziun supplementara da la AVS sco er l'augment da la vegliadetgna da renta da las dunnas a 65 onns e las mesiras cumpensatoricas. Incontestablas èn stadas l'urgenza sco er las finamiras da la refurma: La finanziaziun da la AVS sto vegnir garantida, las rentas ston esser segiras e las prestaziuns ston vegnir mantegnidas.

Finanziaziun supplementara: augment da la taglia sin la plivalur

Che la AVS dovria urgentamain meds finanziaziuns supplementars, n'è da princip betg stà dispitaivel. Differenzas hai però dà davart l'autezza e davart la furma da questa finanziaziun supplementara. Il Cussegl federal aveva proponì al parlament d'auzar la tariffa da la taglia sin la plivalur per 0,7 puncts procentuals. En il parlament ha dentant mo ina minoritad sustegnì questa proposta. La maioritad è s'exprimida per in augment da la taglia sin la plivalur per 0,4 puncts procentuals. Er ina proposta d'approvar mo 0,3 puncts procentuals n'ha betg chattà ina maioritad.

Finanziaziun supplementara: gudogns da la Banca naziunala

Er propostas da dar a la AVS ils daners, che la Banca naziunala svizra gudogna cun ils tschains negativs, n'han betg chattà ina maioritad. Las aderentas ed ils aderents han argumentà, ch'i vegnia prendì davent daners da la populaziun cun ils tschains negativs. La AVS saja la via la pli simpla per restituir quests daners. Per las adversarias ed ils adversaris fiss quai stà ina intervenziun inadmissibla en l'indipendenza da la Banca naziunala.

Vegliadetgna da renta unitara

En moda cuntraversa è vegnida discutada l'unificaziun da la vegliadetgna da renta da las dunnas e dals umens a 65 onns. Ina minoritad è stada da l'avis che quai saja ina reducziun da las prestaziuns sin donn e cust da las dunnas. Per la maioritad da las commembras e dals commembers dal parlament è quest pass percurter stà ina contribuziun commensurada per sanar las finanzas da la AVS.

Flexibilisaziun

Disputaivla è er stada la proposta dal Cussegl federal che las dunnas ed ils umens possian retrair la renta da la AVS 3 empè da mo 2 onns avant la vegliadetgna dad AVS. Uschia avessan las dunnas vinavant pudì sa laschar pensiunar anticipadamain cun 62 onns ed ils umens in onn pli baud che oz. Questa proposta n'ha dentant betg chattà ina maioritad.

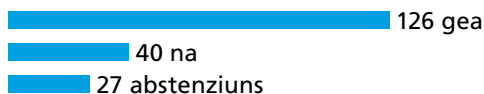
Mesiras cumpensatoricas

Ina gronda maioritad dal parlament era persuenter da mitigiar l'augment da la vegliadetgna da renta da las dunnas cun mesiras cumpensatoricas. Davart la dimensiun e davart la durada da questas mesiras cumpensatoricas hai dentant dà opiniuns fitg differentas. Il Cussegl naziunal ed il Cussegl dals chantuns èn la finala sa cunvegnids da restituir a las emprimas nov annadas, ch'èn pertutgadas da la vegliadetgna da renta pli auta, circa in terz dals respargns en furma da las mesiras cumpensatoricas.

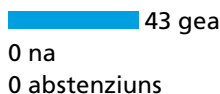
Conclus federal dals 17 da december 2021 davart la finanziaziun supplementara da la AVS tras in augment da la taglia sin la plivalur

[parlament.ch](https://www.parlament.ch) > RM > Manaschi dals cussegls > Curia Vista > Fatschentas > 19.050

Votaziun en il Cussegl naziunal

Votaziun en il Cussegl dals chantuns

Arguments

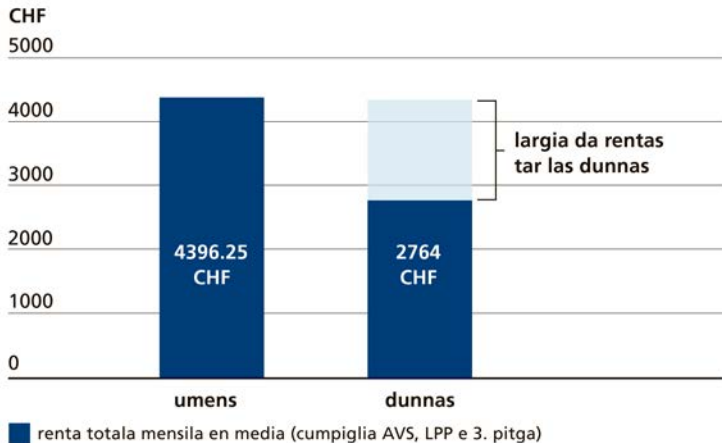
Comité da referendum

Cun la AVS 21 vegni spargnà mo sin donn e cust da las dunnas. Cumbain che las rentas da vegliadetgna da las dunnas èn gia oz per in terz pli bassas. Sulettamain entaifer ils proxims 10 onns duain lur rentas vegnir scursanidas per 7 milliardas francs. E quai è mo l'emprim pass: La vegliadetgna da pensiun da 67 onns per tuttas e tuts è gia en mira. Per proteger nossas rentas e nossa assicuranza sociala la pli impurtanta, dovri in «na» a la AVS 21.

Reducziun unilaterala da las rentas per las dunnas

Las rentas da las dunnas èn oz per in terz pli bassas che quellas dals umens. Cun la AVS 21 vegnan però spargnads 7 milliardas francs sin donn e cust da las dunnas sulettamain entaifer il proxim decenni. Uschia perdan las dunnas en l'avegnir in onn AVS – quai vul dir var 26000 francs damain entradas. Er conjugals èn pertutgads.

Las rentas da las dunnas èn gia per 1/3 pli bassas!

Funtauna: Rapport da l'Uffizi federal d'assicuranzas socialas davart la differenza da las rentas tranter umens e dunnas en Svizra

Bainbaud ston tuttas e tuts lavar fin 67 onns

En cas d'in «gea» suonda gia l'onn 2026 la proxima etapa, uschia èsi vegni decedì dal parlament. Sche la AVS 21 vegn acceptada, è la vegliadetgna da pensiun da 67 onns gia programmada. E quai per tuttas e tuts – danor per in pèr personas cun entradas fitg autas. Mo ellas pon sa prestar in pensiunament anticipà cun rentas pli autas.

Realitad sin il martgà da lavur

In onn avant la vegliadetgna da pensiun che vala actualmain, lavura mo pli la mesadad da las dunnas e dals umens. Sin il martgà da lavur han ellas ed els nauschas perspectivas, perquai che mo paucas patrunas e paucs patruns dattan ina schanza a persunas pli veglias che tschertgan lavur. L'augment da la vegliadetgna da pensiun vegn a chatschar dapli persunas en la dischoccupaziun da lunga durada u en l'agid social.

Pajar dapli, survegnir damain

Ilis pretschs e las premias da las cassas da malsauns s'augmentan e mettan sut squitsch la capaciad da cumpra. Ma cun la AVS 21 vegn er auzada la taglia sin la plivalur. Quai vul dir: nus tuttas e tuts pajain dapli, entant che las prestaziuns da la AVS vegnan reducidas! En in pajais, nua ch'interpresas fan profits da record e nua che la Banca naziunala mantuna ses gudogns, datti meglras pussaivladads da finanziair bunas rentas da la AVS per tuttas e tuts.

La AVS è solida e segira

Tgi che fa il quint, constatescha: la AVS è solida e segira. Per 92% da las lavurantas e dals lavurants renda la AVS. Mo ils 8% da las persunas cun entradas fitg autas pajan dapli che quai ch'ellas survegnan. La AVS n'ha nagins debits e scriva cifras nairas. Grazia al bun svilup economic n'èn las prognosas negativas mai sa verifitgadas. Mo cun in «na» prevegnin nus ad ina reduenziun da nossa assicuranza sociala la pli impurtanta.

Recumandaziun dal comité da referendum

Perquai recumonda il comité da referendum:

Na

 ahv21-nein.ch

Arguments

Cussegl federal e parlament

Per las personas en Svizra è ina sauna AVS da fitg gronda impurtanza. Suenter 25 onns senza ina refurma cumplessiva perda la AVS dentant pli e pli l'equiliber finanziel. Ina refurma è urgenta. Cun la AVS 21 vegnan las finanzas da la AVS stabilisadas per circa 10 onns e las rentas vegnan segiradas sin il nivel d'ozendi. Il Cussegl federal ed il parlament sustegnan il project particularmain per ils suandants motivs:

Las rentas vegnan segiradas

Er en il futur duain tuttas e tuts pudair sa fidar da rentas da la AVS segiras. Las expensas da la AVS creschan dentant pli fitg che las entradas e la situaziun finanziala da la AVS sa pegiurescha adina dapli. Cun la refurma vegnan las rentas segiradas per ils proxims var 10 onns.

Cumpromiss d'entradas supplementaras e da respargns

La refurma è in cumpromiss d'entradas supplementaras e da respargns. Senza las entradas supplementaras da la taglia sin la plivalur n'èn las rentas da la AVS entaifer paucs onns betg pli finanziadas suffizientamain. Ultra d'entradas supplementaras dovri er respargns. Tals èn pussaivels tras l'augment da la vegliadetgna da renta da las dunnas.

L'assimilaziun da la vegliadetgna dad AVS è giustifitgada

L'assimilaziun da la vegliadetgna dad AVS da las dunnas a quella dals umens è giustifitgada. Las dunnas han ina meglra furnaziun che pli baud, han per gronda part in'activitad da gudogn e vivan pli ditg ch'ils umens. Cun mesiras cumpensatoricas vegn l'augment da la vegliadetgna dad AVS mitigia per las dunnas ch'èn curt avant la pensiun.

Cuntinuar cun l'engaschament per l'egualitad da las pajas

Cunter l'assimilaziun da la vegliadetgna dad AVS pledan tenor las adversarias ed ils adversaris da la refurma las pajas da las dunnas ch'èn en media pli bassas: Uschè ditg che questa inegualitad existia, na dastgia la vegliadetgna dad AVS da las dunnas betg vegnir auzada. Il Cussegl federal ed il parlament èn conscients da l'inegualitad da las pajas ed els s'engaschan per ina soluziun da questa problematica a lunga vista. Da desister da refurmas tar la AVS na gidia betg a cuntanscher dapli egualitad da las pajas.

**Motivaziun per
lavorar pli ditg che
fin la vegliadetgna
dad AVS**

Cun la refurma pon fitg bleras personas cun activitad da gudogn meglierar lur renta da la AVS, sch'ellas lavuran vinavant suenter la vegliadetgna dad AVS. Tgi che ha largias da contribuziun, po serrar quellas. Quai è in impuls per lavorar vinavant e na gida betg mo las personas assicuradas sezzas, mabain er l'economia che dovra urgentamain forzas spezialisadas.

**Pensiunament pass
per pass daventa
pussaivel**

Pliras lavurantas pli veglias e plirs lavurants pli vegls vullessan reducir l'activitad da gudogn pass per pass. La AVS 21 resguarda quest basegn da concepir en moda pli flexibla la midada da la vita professionala a la pensiun.

**En l'interess da las
generaziuns
futuras**

La stabilisaziun da las finanzas da la AVS è urgenta. Durant ils ultims 25 onns n'è reussida pli nagina refurma cumplesiva da la AVS. Pli ditg ch'i vegn spetgà e pli char ch'i vegn per las generaziuns futuras da puspè metter en l'equiliber las finanzas da la AVS e da segirar las rentas da la AVS.

**Recumandaziun
dal Cussegl federal
e dal parlament**

Per tut quests motivs recumondan il Cussegl federal ed il parlament d'acceptar il Conclus federal davart la finanziaziun supplementara da la AVS tras in augment da la taglia sin la plivalur e la midada da la Lescha federala davart l'assicuranza per vegls e survivents (AVS 21).

Gea

[admin.ch/refurma-AVS21](https://www.admin.ch/refurma-AVS21)

§

Text da votaziun

Conclus federal davart la finanziaziun supplementara da la AVS tras in augment da la taglia sin la plivalur dals 17 da december 2021

L'Assamblea federala da la Confederaziun svizra,
suenter avair gi' invista da la missiva dal Cussegl federal dals 28 d'avust 2019¹,
concluda:

I

La Constituziun federala² vegn midada sco suonda:

Art. 130 al. 3ter e 3^{quater}

^{3ter} Per garantir la finanziaziun da l'assicuranza per vegls e survivents augmenta il Cussegl federal la tariffa normala per 0,4 puncts procentuals sco er la tariffa reducida e la tariffa speziala per prestaziuns d'alloschament per mintgamai 0,1 puncts procentuals, premess ch'il princip da l'unificaziun da la vegliadetgna da referenza da las dunnas e dals umens en l'assicuranza per vegls e survivents vegnia francà en la lescha.

^{3quater} Il retgav da l'augment tenor l'alinea ^{3ter} vegn attribui cumplainamain al Fond da cumpensaziun da l'assicuranza per vegls e survivents.

II

¹ Quest conclus vegn suttemess a la votaziun dal pievel e dals chantuns.

² Il Cussegl federal fixescha l'entrada en vigur.

¹ BBl 2019 6305

² SR 101

§

Text da votaziun

**Lescha federala
davart l'assicuranza per vegls e survivents
(LAVS)
(AVS 21)
Midada dals 17 da december 2021**

*L'Assamblea federala da la Confederaziun svizra,
sunter avair gì invista da la missiva dal Cussegl federal dals 28 d'avust 2019¹,
concluda:*

I

La Lescha federala dals 20 da december 1946² davart l'assicuranza per vegls e survivents vegn midada sco suonda:

Remplazzament d'ina expressiun

¹ *En l'alineia 1 da las disposiziuns finalas da la midada dals 17 da december 2004, en l'alineia 1 da las disposiziuns transitoricas da la midada dals 13 da zercladur 2008 ed en l'alineia 1 da las disposiziuns transitoricas da la midada dals 17 da zercladur 2016 vegn «vegliadetgna ordinaria da renta» remplazzà tras «vegliadetgna da referenza».*

^{2 e 3} *Concerna mo il text talian.*

Art. 3 al. 1 ed 1bis

¹ Las personas assicuradas èn obligadas da pajar contribuziuns, uscheditg ch'ellas han in'actividad da gudogn.

^{1bis} Per personas senza actividad da gudogn cumenza l'obligaziun da pajar contribuziuns il 1. da schaner suenter la cumplenida dal 20. onn da vegliadetgna. Ella dura fin la fin dal mais, en il qual la persuna senza actividad da gudogn cuntanscha la vegliadetgna da referenza tenor l'artitgel 21 alinea 1.

Art. 4 al. 2 lit. b

² Il Cussegl federal po excluder da la calculaziun da las contribuziuns:

- b. las entradas da gudogn realisasdas suenter la cumplenida da la vegliadetgna da referenza tenor l'artitgel 21 alinea 1 fin a l'autezza dad ina giada e mez l'import minimal da la renta da vegliadetgna tenor l'artitgel 34 alinea 5; il Cussegl federal pussibilitescha a las personas assicuradas da desister da l'exclusiun da la calculaziun da las contribuziuns.

¹ BBI 2019 6305

² SR 831.10

§

Art. 5 al. 3 lit. b

³ Per confamigliars che collavuran vala sco salari decisiv mo il salari en daner blut:

- b. suenter l'ultim di dal mais, en il qual els han cuntanschi la vegliadetgna da referenza tenor l'artitgel 21 alinea 1.

Art. 21 Vegliadetgna da referenza e renta da vegliadetgna

¹ Persunas che han cumpleni 65 onns (vegliadetgna da referenza) han il dretg d'ina renta da vegliadetgna senza deducziuns e senza supplements.

² Il dretg cumenza l'emprim di dal mais che suonda il mais, en il qual la persuna cuntanscha la vegliadetgna da referenza. El finescha cun la mort.

Art. 29bis Disposiziuns generalas per calcular las rentas

¹ La renta vegn calculada il mument che la vegliadetgna da referenza vegn cuntanschida.

² Per calcular las rentas vegnan resguardads ils onns da contribuziun, las entradas da gudogn sco er las bunificaziuns d'educaziun u da tgira da la persuna che ha il dretg da la renta, e quai davent dal 1. da schaner suenter la cumplenida dal 20. onn da vegliadetgna fin ils 31 da december avant ch'il cas assicurà capita (vegliadetgna da referenza u mort).

³ Sche la persuna che ha il dretg da la renta ha pajà contribuziuns da la AVS suenter la cumplenida da la vegliadetgna da referenza, po ella dumandar ina giada che sia renta vegnia calculada da nov. Per la nova calculaziun vegnan resguardadas las entradas da gudogn che la persuna che ha il dretg da la renta ha realisà durant la perioda da contribuziun supplementara e sin las qualas ella ha pajà contribuziuns. Per contribuziuns pajadas suenter la cumplenida da la vegliadetgna da referenza na resulta nagin dretg d'ina renta.

⁴ Largias da contribuziun pon vegnir serradas cun las contribuziuns che la persuna che ha il dretg da la renta paja a partir dal mument ch'ella cuntanscha la vegliadetgna da referenza fin 5 onns suenter, sch'ella, durant quest temp:

- a. realisescha entradas che correspundan ad almain 40 pertschient da las entradas da gudogn betg divididas ch'èn vegnidas realisadas en media durant la perioda tenor l'alinea 2; e
- b. paja, sin questas entradas, contribuziuns che correspundan a la contribuziun minimala annuala.

⁵ Il Cussegl federal regla l'imputaziun:

- a. dals mais da contribuziun durant l'onn ch'il dretg da la renta cumenza;
- b. da las periodas da contribuziun avant il 1. da schaner suenter la cumplenida dal 20. onn da vegliadetgna;
- c. dals onns supplementars; e
- d. da las periodas da contribuziun realisadas suenter la cumplenida da la vegliadetgna da referenza.

§

⁶ Il Cussegl federal regla plinavant il cumenzament dal dretg da la renta calculada da nov tenor l'alineia 3.

Art. 29^{quinquies} al. 3 lit. a, b, d ed e sco er 4 lit. a

³ Las entradas ch'ils conjugals han realisà durant ils onns chalendars da la lètg cuminaivla vegnan divididas ed attribuidas mintgamai per la mesadad als dus conjugals. Las entradas vegnan divididas:

- a. sche tuts dus conjugals han cuntanschi la vegliadetgna da referenza;
- b. sch'ina persuna vaiva cuntanscha la vegliadetgna da referenza;
- d. sche tuts dus conjugals han il dretg d'ina renta da l'assicuranza d'invalidad; u
- e. sch'in conjugal ha il dretg d'ina renta da l'assicuranza d'invalidad e l'auter conjugal cuntanscha la vegliadetgna da referenza.

⁴ A la divisiun ed a l'imputaziun vicendaivla èn dentant suttamessas mo entradas:

- a. che derivan dal temp tranter il 1. da schaner suenter la cumplenida dal 20. onn da vegliadetgna ed ils 31 da december avant ch'il cas assicurà capita tar il conjugal che survegn sco emprim il dretg da la renta, cun excepziun da la renta retratga anticipadamain (art. 40); e

Art. 29^{sexies} al. 3 segunda frasa

³ ... A la divisiun èn dentant suttamessas mo las bunificaziuns per il temp tranter il 1. da schaner suenter la cumplenida dal 20. onn da vegliadetgna ed ils 31 da december avant il di che l'emprim conjugal cuntanscha la vegliadetgna da referenza.

Art. 29^{septies} al. 6 segunda frasa

⁶ ... A la divisiun èn dentant suttamessas mo las bunificaziuns per il temp tranter il 1. da schaner suenter la cumplenida dal 20. onn da vegliadetgna ed ils 31 da december avant il di che l'emprim conjugal cuntanscha la vegliadetgna da referenza.

Art. 34bis 1a. Mesira cumpensatorica per dunnas da la generaziun transitorica che na retiran betg anticipadamain lur renta da vegliadetgna

¹ Las dunnas da la generaziun transitorica che na retiran betg anticipadamain lur renta da vegliadetgna han il dretg d'in supplement da renta, cura ch'ellas retiran la renta da vegliadetgna. Valair valan las suandantas disposiziuns:

- a. sche las entradas medias annualas decisivas èn pli pitschnas u tuttina grondas sco l'import da la renta da vegliadetgna annuala minimala quatterdubla tenor l'artitgel 34, importa il supplement da basa 160 francs per mais;
- b. sche las entradas medias annualas decisivas èn pli grondas che l'import da la renta da vegliadetgna annuala minimala quatterdubla tenor l'artitgel 34, dentant pli pitschnas u tuttina grondas sco l'import da la renta da vegliadetgna annuala minimala tschintgdubla tenor l'artitgel 34, importa il supplement da basa 100 francs per mais;

§

- c. sche las entradas medias annualas decisivas èn pli grondas che l'import da la renta da vegliadetgna annuala minimala tschintgdubla tenor l'artitgel 34, importa il supplement da basa 50 francs per mais.

² Il supplement da basa vegn graduà sco suonda:

Annada autorisada	Supplement mensil en pertschient dal supplement da basa
Dunnas da l'annada [onn da l'entrada en vigur da la midada dals 17 da december 2021 (onn da l'entrada en vigur) + 1 – 64]	25
Dunnas da l'annada [onn da l'entrada en vigur + 2 – 64]	50
Dunnas da l'annada [onn da l'entrada en vigur + 3 – 64]	75
Dunnas da l'annada [onn da l'entrada en vigur + 4 – 64]	100
Dunnas da l'annada [onn da l'entrada en vigur + 5 – 64]	100
Dunnas da l'annada [onn da l'entrada en vigur + 6 – 64]	81
Dunnas da l'annada [onn da l'entrada en vigur + 7 – 64]	63
Dunnas da l'annada [onn da l'entrada en vigur + 8 – 64]	44
Dunnas da l'annada [onn da l'entrada en vigur + 9 – 64]	25

³ A la generaziun transitorica appartegnan las dunnas che cuntanschan la vegliadetgna da referenza entaifer ils emprims 9 onns suenter l'entrada en vigur da questa disposiziun.

⁴ Il supplement da renta vegn pajà supplementarmain a la renta calculada tenor l'artitgel 34. El n'è betg suttaless a la reducziun tenor l'artitgel 35.

⁵ Il Cussegl federal regla ils detagls, en spezial il dretg da dunnas cun ina durada da contribuziun incumpletta.

Art. 35 al. 1 e 3 segunda frasa

¹ La summa da las duas rentas dals dus conjugals importa maximalmain 150 pertschient da l'import maximal da la renta da vegliadetgna, sche:

- tuts dus conjugals han il dretg d'ina renta da vegliadetgna u d'ina part d'ina tala;
- in conjugal ha il dretg d'ina renta da vegliadetgna u d'ina part d'ina tala e l'auter ha il dretg d'ina renta da l'assicuranza d'invaliditad.

³ ... Il Cussegl federal regla ils detagls, en spezial la reducziun da las duas rentas en cas da persunas assicuradas cun ina durada da contribuziun incumpletta sco er en cas ch'i vegn retratg mo ina part da la renta.

§

Art. 35ter al. 2

² Sch'ina part da la renta da vegliadetgna vegn suspendida tenor l'artitgel 39 alinea 1, vegn suspendida er la renta per uffants en la medema dimensiun procentuala.

Titel da classificaziun avant l'art. 39

IV. Retratga flexibla da la renta

Art. 39 Suspensiun da la retratga da la renta da vegliadetgna

¹ Las personas che han il dretg d'ina renta da vegliadetgna pon suspender il cumenzament da la retratga da l'entira renta u d'ina part tranter 20 ed 80 pertschient da tala per almain 1 onn, maximalmain dentant per 5 onns. Entaifer quest termin pon ellas retrair la renta da tut temp per il cumenzament dal proxim mais.

² Las personas che han suspendì la retratga d'ina part da la renta pon pretender ina giada la reduenziun da questa part. L'augment da la part suspendida è exclus.

³ La renta da vegliadetgna suspendida respectivamain la part suspendida da tala vegn augmentada per la cuntravalur che las prestaziuns betg retratgas han tenor la matematica d'assicuranza.

⁴ Il Cussegl federal fixescha en moda unitara las tariffas d'augmentaziun e regla la procedura. El po excluder singuls tips da rentas da la suspensiun. El controllascha las tariffas d'augmentaziun almain mintga 10 onns.

Art. 40 Retratga anticipada da la renta da vegliadetgna

¹ Las personas che adempleschan las premissas per survegnir ina renta da vegliadetgna pon retrair, a partir dal 63. onn da vegliadetgna cumpleni, anticipadamain l'entira renta u ina part tranter 20 ed 80 pertschient da tala. Ellas pon dumandar da tut temp la retratga anticipada da la renta per il cumenzament dal mais suandant. La retratga anticipada vala mo per prestaziuns futuras. Il Cussegl federal regla ils detagls, en spezial la pussaivladad da revocar la retratga anticipada da la renta da vegliadetgna en cas ch'ina renta d'invaliditad vegn concedida posteriuramain.

² Las personas che han retratg anticipadamain ina part da la renta pon pretender ina giada l'augment da questa part. L'augment vala mo per prestaziuns futuras. El na po betg vegnir revocà.

³ Durant la retratga anticipada da la renta na vegnan pajadas naginas rentas per uffants.

⁴ En divergenza da l'artitgel 29ter alinea 1 n'è la durada da contribuziun betg cumpletta en cas d'ina retratga anticipada da la renta. La renta retratga anticipadamain sa basa sin il dumber dad onns da contribuziun al cumenzament da la retratga anticipada da la renta e corresponda ad ina renta parziala cun durada da contribuziun incompletta.

⁵ La renta retratga anticipadamain vegn calculada sin basa dals onns da contribuziun, da las entradas da gudogn sco er da las bunificaziuns d'educaziun u da tgira da la persuna che ha il dretg da la renta, e quai davent dal 1. da schaner suenter la cumple-

§

nida dal 20. onn da vegliadetgna fin ils 31 da december avant la retratga anticipada da l'entira renta u d'ina part da tala. Il mument che la vegliadetgna da referenza vegn cuntanschida, vegn la renta calculada da nov tenor l'artitgel 29bis alineas 1 e 2.

Art. 40a Reducziun da la renta da vegliadetgna en cas d'ina retratga anticipada

¹ La renta da vegliadetgna retratga anticipadamain vegn reducida per la cuntravalur che la prestaziun retratga anticipadamain ha tenor la matematica d'assicuranza.

² Il Cussegl federal fixescha las tariffas da reducziun en moda unitara tenor principis da la matematica d'assicuranza e regla la procedura. El controlla las tariffas da reducziun almain mintga 10 onns.

³ Sche las entradas medias annualas decisivas èn pli pitschnas u tuttina grondas sco l'import da la renta da vegliadetgna annuala minimala quatterdubla tenor l'artitgel 34, vegnan las tariffas da reducziun reducidas per 40 pertschient.

Art. 40b Cumbinaziun da la retratga anticipada e da la suspensiun da la renta da vegliadetgna

¹ Las personas che han retratg anticipadamain ina part da lur renta da vegliadetgna pon suspender la part restanta da lur renta fin maximalmain 5 onns suenter la cumplenda da la vegliadetgna da referenza.

² La part suspendida da la renta na po betg vegnir reducida, sche la part retratga anticipadamain è gia vegnida augmentada ina giada durant la perioda da la retratga anticipada.

Art. 40c Tariffas da reducziun per dunnas da la generaziun transitorica en cas d'ina retratga anticipada da la renta da vegliadetgna

Las dunnas da la generaziun transitorica pon retrair anticipadamain la renta a partir dal 62. onn da vegliadetgna cumpleni tenor las modalitads dals artitgels 40 e 40b. Per las rentas da vegliadetgna ch'ellas retiran anticipadamain vegnan applitgadas las suandantas tariffas da reducziun:

Onns da retratga anticipada	Tariffa da reducziun en %, sche las entradas medias annualas decisivas èn pli pitschnas u tuttina grondas sco l'import da la renta da vegliadetgna annuala minimala quatterdubla tenor l'art. 34	Tariffa da reducziun en %, sche las entradas medias annualas decisivas èn pli grondas che l'import da la renta da vegliadetgna annuala minimala quatterdubla tenor l'art. 34, dentant pli pitschnas u tuttina grondas sco l'import da la renta da vegliadetgna annuala minimala tschintgdubla tenor l'art. 34	Tariffa da reducziun en %, sche las entradas medias annualas decisivas èn pli grondas che l'import da la renta da vegliadetgna annuala minimala tschintgdubla tenor l'art. 34
1	0	2,5	3,5
2	2	4,5	6,5
3	3	6,5	10,5

§

Art. 43bis al. 1, 2 e 4

¹ Il dretg d'ina indemnissaziun a persunas dependentas d'agid han persunas che retiran lur entira renta da vegliadetgna u persunas che retiran prestaziuns supplementaras, sch'ellas han lur domicili e lur dimora ordinaria (art. 13 LPG³) en Svizra ed han ina inabilitad da gidar sasezzas d'in grad grev, mesaun u lev (art. 9 LPG^A).

² Il dretg d'ina indemnissaziun a persunas dependentas d'agid cumenza l'emprim di dal mais, en il qual tut las premissas èn ademplidas, premess che l'inabilitad da gidar sasezzas d'in grad grev, mesaun u lev haja existì nuninterruttamain durant almain 6 mais. El finescha a la fin dal mais, en il qual las premissas tenor l'alineia 1 n'èn betg pli ademplidas.

⁴ Sch'ina persuna dependenta d'agid ha retratg ina indemnissaziun a persunas dependentas d'agid da l'assicuranza d'inabilitad a la fin dal mais, en il qual ella cuntanscha la vegliadetgna da referenza, u fin il mument ch'ella retira anticipadamain in'entira renta, survegn ella vinavant l'indemnissaziun almain en la dimensiun vertenta.

Art. 43ter Contribuziun d'assistenza

Sch'ina persuna ha retratg ina contribuziun d'assistenza da l'assicuranza d'inabilitad a la fin dal mais, en il qual ella cuntanscha la vegliadetgna da referenza, u fin il mument ch'ella retira anticipadamain in'entira renta, survegn ella vinavant la contribuziun d'assistenza maximalmain en la dimensiun vertenta. Per il dretg e per la dimensiun valan ils artitgels 42^{quater}–42^{octies} LAI⁴ tenor il senn.

Art. 44 al. 2

² Rentas, da las qualas l'import na surpassa betg 20 pertschient da la renta cumplaina minimala, vegnan pajadas ora – en divergenza da l'artitgel 19 alineas 1 e 3 LPG^{A5} – ina giada per onn. La persuna che ha il dretg da la renta po pretender il pajament mensil.

Art. 64 al. 2bis emprima frasa

^{2bis} Las persunas assicuradas che smettan lur activitad da gudogn avant la cumpleida da la vegliadetgna da referenza, restan affiliadas, sco persunas senza activitad da gudogn, a la cassa da compensaziun ch'è stada cumpetenta per ellas fin a quel mument, uschenavant ch'ellas han cuntanschi la limita da vegliadetgna prescritta; il Cussegl federal fixescha questa limita da vegliadetgna. ...

Art. 64a Cumpetenza per fixar e per pajar las rentas da conjugals

Cumpetenta per fixar e per pajar las rentas da conjugals è la cassa da compensaziun ch'è incumbensada da pajar la renta dal conjugal che retira la renta da vegliadetgna sco emprim; l'artitgel 62 alineia 2 resta resalvà. Il Cussegl federal regla la procedura.

³ SR 830.1

⁴ SR 831.20

⁵ SR 830.1

§

Art. 102 al. 1 lit. b, c, e ed f

- ¹ Las prestaziuns da l'assicuranza per vegls e survivents vegnan finanziadas tras:
- b. *Concerna mo il text tudestg*
 - c. ils retgavs da facultad dal Fond da cumpensaziun da la AVS;
 - e. ils retgavs a favur da l'assicuranza ord l'augment da las tariffas da la taglia sin la plivalur tenor l'artitgel 130 alineas 3 e 3ter Cst.;
 - f. il retgav da la taxa sin casinos.

Art. 103 Contribuziun federala

La contribuziun federala importa 20,2 pertschient da las expensas annualas da l'assicuranza; da quest import vegn deducida la contribuziun a l'indemnizaziun a persunas dependentas d'agid tenor l'artitgel 102 alinea 2.

Art. 104 Finanziaziun da la contribuziun federala

¹ La contribuziun federala vegn finanziada l'emprim tras ils retgavs da las taglias sin il tubac e sin las bavrondas destilladas.

² La summa mancanta vegn cuvrida tras meds finanzials generals.

Titel da classificaziun avant l'art. 111 ed art. 111

Aboli

II

La midada d'auters decrets vegn reglada en l'aggiunta.

III

Disposiziuns transitoricas da la midada dals 17 da december 2021 (AVS 21)

a. Vegliadetgna da referenza da las dunnas

La vegliadetgna da referenza importa:

- a. 64 onns per dunnas fin e cun l'annada [*onn da l'entrada en vigur da la midada dals 17 da december 2021 (onn da l'entrada en vigur) – 64*];
- b. 64 onns e 3 mais per dunnas da l'annada [*onn da l'entrada en vigur + 1 – 64*];
- c. 64 onns e 6 mais per dunnas da l'annada [*onn da l'entrada en vigur + 2 – 64*];
- d. 64 onns e 9 mais per dunnas da l'annada [*onn da l'entrada en vigur + 3 – 64*];
- e. 65 onns per dunnas a partir da l'annada [*onn da l'entrada en vigur + 4 – 64*].

§**b. Resguard da las contribuziuns pajadas suenter la cumplenida da la vegliadetgna da referenza**

Las persunas che n'han anc betg cumpleni 70 onns il mument da l'entrada en vigur da la midada dals 17 da december 2021 e che han pajà contribuziuns suenter ch'ellas avevan cumpleni 65 onns, pon dumandar che lur renta vegnia calculada da nov tenor l'artitgel 29bis alineas 3 e 4.

c. Tariffas da reduziun per dunnas en cas d'ina retratga anticipada da la renta da vegliadetgna

Durant la perioda da la retratga anticipada da las rentas da vegliadetgna da las dunnas vala vinavant il dretg vertent, sche la retratga anticipada cuntinuescha il mument da l'entrada en vigur da l'artitgel 40c. Uschespert che la persuna assicurada cuntanscha la vegliadetgna da referenza, vegn sia renta da vegliadetgna calculada da nov tenor l'artitgel 29bis, resguardond las tariffas da reduziun da l'artitgel 40c.

d. Vegliadetgna per la retratga anticipada

L'onn da l'entrada en vigur da la midada dals 17 da december 2021 pon las dunnas retrair anticipadamain la renta da vegliadetgna a partir dal 62. onn da vegliadetgna cumpleni.

e. Adattaziun da las tariffas d'augmentaziun e da reduziun

Il Cussegl federal fixescha las tariffas d'augmentaziun tenor l'artitgel 39 alinea 3 e las tariffas da reduziun tenor l'artitgel 40a alineas 1 e 3 il pli baud per il 1. da schaner 2027.

IV

Per la publicaziun en la Collecziun uffiziala vegn la Chanzlia federala autorisada da remplazzar las furmlas en l'artitgel 34bis ed en las disposiziuns transitoricas tras las annadas concretas.

V

¹ Questa lescha è suttamessa al referendum facultativ.

² Il Cussegl federal fixescha la data da l'entrada en vigur, cun resalva dals suandants alineas.

³ La lescha entra mo en vigur ensemen cun il Conclus federal dals 17 da december 2021⁶ davart la finanziaziun supplementara da la AVS tras in augment da la taglia sin la plivalur.

⁴ Ils artitgels 34bis e 40c entran en vigur 1 onn suenter l'entrada en vigur da questa lescha e restan en vigur durant 9 onns.

*Agiunta
(cifra II)*

Midada d'auters decrets

Las leschas federalas qua sutvart vegnan midadas sco suonda:

1. Cudesch civil svizzer⁷

Remplazzament d'ina expressiun

En ils artitgels 124 marginala ed alinea 1 sco er 124a marginala ed alinea 1 vegn «vegliadetgna da renta» remplazzà tras «vegliadetgna da referenza».

Art. 89a al. 6 cifra 2a

⁶ Per fundaziuns per il provediment dal personal, ch'èn activas sin il champ dal provediment per vegls, survivents ed invaliditad e ch'èn suttamessas a la Lescha dals 17 da december 1993⁸ davart la libra circulaziun (LFLP), valan ultra da quai las suandantas disposiziuns da la Lescha federala dals 25 da zercladur 1982⁹ davart il provediment professional per vegliadetgna, survivents ed invaliditad (LPP) davart:

2a. la retratga da la prestaziun da vegliadetgna (art. 13 al. 2, 13a e 13b),

2. Lescha federala dals 19 da zercladur 1959¹⁰ davart l'assicuranza d'invaliditad

Art. 10 al. 3

³ Il dretg s'extingua, uschespert che la persuna assicurada retira anticipadamain in'entira renta da vegliadetgna tenor l'artitgel 40 alinea 1 LAVS¹¹, il pli tard dentant a la fin dal mais, en il qual ella cuntanscha la vegliadetgna da referenza tenor l'artitgel 21 alinea 1 LAVS.

Art. 22bis al. 4

⁴ Il dretg s'extingua, uschespert ch'ina persuna assicurada retira anticipadamain in'entira renta da vegliadetgna tenor l'artitgel 40 alinea 1 LAVS¹², il pli tard dentant a la fin dal mais, en il qual ella cuntanscha la vegliadetgna da referenza tenor l'artitgel 21 alinea 1 LAVS.

⁷ SR 210

⁸ SR 831.42

⁹ SR 831.40

¹⁰ SR 831.20

¹¹ SR 831.10

¹² SR 831.10

§

Art. 30 Extincziun dal dretg

Il dretg d'ina renta s'extingua, cura che la persuna assicurada:

- a. retira anticipadamain in'entira renta da vegliadetgna tenor l'artitgel 40 alinea 1 LAVS¹³, nun che la renta da vegliadetgna saja vegnida retratga anticipadamain suenter l'annunzia tar l'assicuranza d'invalidad ed avant la concessiun d'ina renta d'invalidad;
- b. survegn il dretg d'ina renta da vegliadetgna, cunquai ch'ella cuntanscha la vegliadetgna da referenza tenor l'artitgel 21 alinea 1 LAVS;
- c. mora.

Art. 42 al. 4 e 4bis

⁴ L'indemisaziun a persunas dependentas d'agid vegn concedida il pli baud a partir da la naschienscha. Il dretg nascha, sche almain ina inabilitad da gidar sasez d'in grad lev ha existi durant in onn senza interrupziun essenziala; resalvà resta l'artitgel 42bis alinea 3.

^{4bis} Il dretg d'ina indemnisaziun a persunas dependentas d'agid s'extingua il pli tard a la fin dal mais:

- a. che preceda il mais, en il qual la persuna assicurada retira anticipadamain in'entira renta da vegliadetgna tenor l'artitgel 40 alinea 1 LAVS¹⁴;
- b. en il qual la persuna assicurada cuntanscha la vegliadetgna da referenza tenor l'artitgel 21 alinea 1 LAVS.

Art. 42^{septies} al. 3 lit. b

³ Il dretg s'extingua il mument:

- b. che la persuna assicurada retira anticipadamain in'entira renta da vegliadetgna tenor l'artitgel 40 alinea 1 LAVS¹⁵ u cuntanscha la vegliadetgna da referenza tenor l'artitgel 21 alinea 1 LAVS; u

Art. 47 al. 3

³ Rentas, da las qualas l'import na surpassa betg 20 pertschient da la renta cumplaina minimala, vegnan pajadas ora – en divergenza da l'artitgel 19 alineas 1 e 3 LPGa – ina giada per onn. La persuna che ha il dretg da la renta po pretender il pajament mensil.

Art. 74 al. 2

² Las contribuziuns vegnan pajadas vinavant, sche las persunas invalidas pertutgadas cuntanschan la vegliadetgna da referenza tenor l'artitgel 21 alinea 1 LAVS¹⁶.

¹³ SR 831.10

¹⁴ SR 831.10

¹⁵ SR 831.10

¹⁶ SR 831.10

§

3. Lescha federala dals 6 d'october 2006¹⁷ davart las prestaziuns supplementaras tar l'assicuranza per vegls, survivents ed invaliditad

Remplazzament d'ina expressiun

Concerna mo il text talian.

Art. 4 al. 1 lit. a^{bis}, a^{quater} e b cifra 2

¹ Persunas che han lur domicil e lur dimora usitada (art. 13 LPGA¹⁸) en Svizra, han il dretg da prestaziuns supplementaras, sch'ellas:

a^{bis}. han il dretg d'ina renta per vaivs da la AVS, uschenavant ch'ellas n'han anc betg cuntanschi la vegliadetgna da referenza tenor l'artitgel 21 alinea 1 da la Lescha federala dals 20 da december 1946¹⁹ davart l'assicuranza per vegls e survivents (LAVS);

a^{quater}. han il dretg d'ina renta per orfens da la AVS;

b. avessan il dretg d'ina renta da la AVS, sche:

2. la persuna defuncta avess adempli questa durada minimala da contribuziun e la persuna vaiva n'ha anc betg cuntanschi la vegliadetgna da referenza tenor l'artitgel 21 LAVS;

Art. 5 al. 3 lit. b–d

³ Per las persunas estras che avessan il dretg da rentas extraordinarias da la AVS u da la AI sin basa d'ina cunvegna davart las assicuranzas socialas, importa il termin da carenza:

b. 5 onns per persunas che n'han anc betg cuntanschi la vegliadetgna da referenza tenor l'artitgel 21 alinea 1 LAVS²⁰, ma che han u avessan il dretg d'ina renta per survivents da la AVS, sche la persuna defuncta avess adempli la durada minimala da contribuziun tenor l'artitgel 29 alinea 1 LAVS il mument da sia mort;

c. 5 onns per persunas che retiran ina renta da vegliadetgna da la AVS u che han cuntanschi la vegliadetgna da referenza tenor l'artitgel 21 alinea 1 LAVS, sche lur renta da vegliadetgna remplazza u remplazzass ina renta per survivents da la AVS u ina renta da la AI;

d. 10 onns per persunas che retiran ina renta da vegliadetgna da la AVS u che han cuntanschi la vegliadetgna da referenza tenor l'artitgel 21 alinea 1 LAVS, sche lur renta da vegliadetgna na remplazza betg u na remplazzass betg ina renta per survivents da la AVS u ina renta da la AI.

17 SR 831.30

18 SR 830.1

19 SR 831.10

20 SR 831.10

§

Art. 11 al. 1 lit. d^{bis}, 1ter e 3 lit. h

¹ Sco entradas vegnan quintadas:

d^{bis}. l'entira renta, er sche mo ina part da tala vegn suspendida tenor l'artitgel 39 alinea 1 LAVS²¹ u retratga anticipadamain tenor l'artitgel 40 alinea 1 LAVS;

^{1^{ter}} Persunas che retiran anticipadamain ina part da la renta tenor l'artitgel 40 alinea 1 LAVS e che han a medem temp il dretg da prestaziuns da la AI tenor ils artitgels 10 e 22 da la Lescha federala dals 19 da zercladur 1959²² davart l'assicuranza d'invaliditad, na valan – per l'imputaziun da la facultad netta tenor l'alineia 1 litera c – betg sco titularas e titulars d'ina renta da vegliadetgna.

³ Betg quintà na vegn il suandant:

h. il supplement da renta tenor l'artitgel 34bis LAVS.

Art. 13 al. 3

³ La contribuziun federala vegn finanziada l'emprim tras ils retgavs da las taglias sin il tubac e sin las bavrondas destilladas. La contribuziun mancanta vegn cuvrida tras meds finansials generals.

4. Lescha federala dals 25 da zercladur 1982²³ davart il provediment professional per vegliadetgna, survivents ed invaliditad

Remplazzament d'expressiuns

¹ En ils artitgels 10 alinea 2 litera a, 14 alinea 2, 15 alinea 1 litera a, 24 alinea 3 litera b, 33b titel, 34a alinea 4, 36 alinea 1, 41 alinea 3 vegn «vegliadetgna ordinaria da renta» remplazzà tras «vegliadetgna da referenza».

² En ils artitgels 14 alinea 1, 31, 49 alinea 1 e 60a alinea 2 vegn «vegliadetgna da renta» remplazzà tras «vegliadetgna da referenza».

³ En l'artitgel 33a alinea 2 vegn «vegliadetgna reglamentara ordinaria da renta» remplazzà tras «vegliadetgna da referenza reglamentarica».

^{4 e 5} Concerna mo il text talian.

Art. 13 Vegliadetgna da referenza, vegliadetgna per la retratga anticipada e per la suspensiun

¹ La vegliadetgna da referenza dal provediment professional correspunda a la vegliadetgna da referenza tenor l'artitgel 21 alinea 1 LAVS²⁴.

²¹ SR 831.10

²² SR 831.20

²³ SR 831.40

²⁴ SR 831.10

§

² La persuna assicurada po retrair anticipadamain la prestaziun da vegliadetgna a partir dal 63. onn da vegliadetgna cumplenì e la suspender fin a la cumplenida dal 70. onn da vegliadetgna.

³ Entaifer las limitas da l'artitgel 1 alinea 3 pon las instituziuns da provediment prevar ina vegliadetgna pli bassa per la retratga da la prestaziun.

Art. 13a Retratga parziala da la prestaziun da vegliadetgna

¹ La persuna assicurada po retrair la prestaziun da vegliadetgna en moda graduada sco renta en fin trais pass. L'instituziun da provediment po permetter dapli che trais pass.

² La retratga da la prestaziun da vegliadetgna en furma da chapital è admissa en maximalmain trais pass. Quai vala er, sch'il salari realisà tar in patrun è assicurà tar pliras instituziuns da provediment. In pass cumpiglia tut las retratgas da prestaziuns da vegliadetgna en furma da chapital entaifer in onn chalendar.

³ L'emprima retratga parziala sto importar almain 20 pertschient da la prestaziun da vegliadetgna. L'instituziun da provediment po permetter ina cumpart minimala pli bassa.

⁴ En ses reglament po l'instituziun da provediment prevar che l'entira prestaziun da vegliadetgna stoppia vegnir retratga, sch'il salari annual restant croda sut l'import ch'è necessari per l'assicuranza tenor ses reglament.

Art. 13b Cundiziuns per la retratga anticipada e per la suspensiun da la prestaziun da vegliadetgna

¹ La part da la prestaziun da vegliadetgna che vegn retratga avant la vegliadetgna da referenza reglamentarica na dastga betg surpassar la part da la reduenziun dal salari.

² La persuna assicurada po suspender la retratga da sia prestaziun da vegliadetgna mo fin la fin da l'activitad da gudogn, dentant maximalmain fin a la cumplenida dal 70. onn da vegliadetgna.

Art. 17 al. 1 segunda frasa

¹ ... La renta per uffants vegn calculada tenor las medemas reglas sco la renta da vegliadetgna.

Art. 21 al. 1

¹ Tar la mort d'ina persuna assicurada importa la renta per vaivs 60 pertschient e la renta per orfens 20 pertschient da l'entira renta d'invaliditad u – durant la suspensiun da la retratga da la prestaziun da vegliadetgna – da la renta da vegliadetgna, da la quala la persuna assicurada avess gi il dretg.

§

Art. 37 al. 2

² La persuna assicurada po pretender ch'in quart da ses dabun da vegliadetgna ch'è decisiv per calcular las prestaziuns da vegliadetgna effectivamain retratgas (art. 13–13b), vegnia pajà ad ella sco cumpensaziun unica en chapital.

Art. 47a al. 4 emprima frasa

⁴ L'assicuranza finescha, cura che la ristga mort u invaliditad capita u cura che la vegliadetgna da referenza reglamentarica è cuntanschida. ...

Art. 49 al. 2 cifra 2

² Sche l'instituziun da provediment conceda dapli che las prestaziuns minimalas, valan per il provediment pli extendi mo las prescripziuns davart:

2. la retratga da la prestaziun da vegliadetgna (art. 13 al. 2, 13a e 13b);

Art. 79b al. 2

² Il Cussegl federal regla l'acquist da persunas, che:

- a. n'han anc mai appartegnì ad ina instituziun da provediment fin il mument ch'ellas han pretendì l'acquist;
- b. retiran u han retratg ina prestaziun dal provediment professiunal.

5. Lescha federala dals 17 da december 1993²⁵ davart la libra circulaziun

Remplazzament d'expressiuns

¹ En l'artitgel 16 alinea 5 vegn «limita da vegliadetgna reglamentara ordinaria da renta» remplazzà tras «vegliadetgna da referenza reglamentarica».

² En l'artitgel 17 alinea 2 literas a, b e c vegn «limita da vegliadetgna ordinaria» remplazzà tras «vegliadetgna da referenza».

³ En l'artitgel 22e alinea 2 vegn «vegliadetgna da renta» remplazzà tras «vegliadetgna da referenza».

Art. 1 al. 4

⁴ La lescha n'è betg applitgabla per relaziuns da provediment, en las qualas ina instituziun da provediment che na vegn betg finanziada tenor la procedura da chaptalisaziun, conceda il dretg da rentas transitoricas fin a la vegliadetgna da referenza tenor l'artitgel 21 alinea 1 da la Lescha federala dals 20 da december 1946²⁶ davart l'assicuranza per vegls e survivents.

²⁵ SR 831.42

²⁶ SR 831.10

§

Art. 2 al. 1bis

^{1bis} Las personas assicuradas pon pretender ina prestaziun da sortida, er sch'ellas han bandunà l'instituziun da provediment tranter la vegliadetgna da renta minimala e la vegliadetgna da referenza reglamentarica e sch'ellas continueschan cun l'activitad da gudogn u èn annunziadas sco dischoccupadas.

Sch'il reglament na fixescha betg ina vegliadetgna da referenza, è decisiva la vegliadetgna tenor l'artitgel 13 alinea 1 da la Lescha federala dals 25 da zercladur 1982²⁷ davart il provediment professiunal per vegliadetgna, survivents ed invaliditad (LPP).

Art. 8 al. 3 e 4

³ En cas da libra circulaziun sto l'instituziun da provediment dar – davart las personas che retiran u han retratg ina prestaziun da vegliadetgna u che retiran ina renta pervia d'invaliditad parziala – a mintga nova instituziun da provediment u da libra circulaziun las infurmaziuns che concernan la retratga da las prestaziuns da vegliadetgna e d'invaliditad e ch'èn necessarias per:

- a. calcular las pussaivladads d'acquist u il salari che sto vegnir assicurà obligatoricamain; e
- b. resguardar il dumber maximal da retratgas en furma da chapital (art. 13a al. 2 LPP).

⁴ En cas d'in transferiment da la prestaziun da libra circulaziun ad ina nova instituziun da provediment u da libra circulaziun sto l'instituziun da libra circulaziun transferir a tala las infurmaziuns tenor l'aleina 3.

Art. 24f segunda frasa

... L'obligaziun da conservaziun s'extingua, cura che la persona assicurada ha cumplè il 80. onn da vegliadetgna.

6. Lescha federala dals 20 da mars 1981²⁸ davart l'assicuranza d'accidents

Remplazzament d'ina expressiun

En ils artitgels 18 alinea 1 e 20 alinea 2ter vegn «vegliadetgna ordinaria da renta» remplazzà tras «vegliadetgna da referenza».

Art. 20 al. 2 segunda e terza frasa

² ... La renta complementara vegn fixada a chaschun da l'emprima coincidenza cun la renta da la AI u da la AVS. Ella vegn adattada, sche la renta da la AVS vegn midada pervia d'ina suspensiun u pervia d'ina retratga anticipada u sche las parts da la renta da la AI u da la AVS ch'èn destinadas per ils confamigliars vegnan midadas.

²⁷ SR 831.40

²⁸ SR 832.20

§

Art. 22 Revisiun da la renta

Cuntrari a l'artitgel 17 alinea 1 LPGA²⁹ na po la renta betg pli vegnir revedida a partir dal mais, en il qual la persuna autorisada retira anticipadamain in'entira renta da la AVS tenor l'artitgel 40 alinea 1 da la Lescha federala dals 20 da december 1946³⁰ davart l'assicuranza per vegls e survivents (LAVS), il pli tard dentant a partir da la cumplenida da la vegliadetgna da referenza tenor l'artitgel 21 alinea 1 LAVS.

Art. 31 al. 4 terza e quarta frasa

⁴ ... La renta complementara vegn fixada a chaschun da l'emprima coincidenza cun la renta da la AI u da la AVS. Ella vegn adattada, sche la renta da la AVS vegn midada pervia d'ina suspensiun u pervia d'ina retratga anticipada u sch'il circol da persunas che retiran rentas da la AI u da la AVS vegn midà.

7. Lescha federala dals 19 da zercladur 1992³¹ davart l'assicuranza militara

Art. 41 al. 1 segunda frasa

¹ ... En l'ordinaziun designescha il Cussegl federal ils cas, en ils quals naginas rentas permanentas na pon vegnir concedidas, en spezial suenter la cumplenida da la vegliadetgna da referenza tenor l'artitgel 21 alinea 1 da la Lescha federala dals 20 da december 1946³² davart l'assicuranza per vegls e survivents (LAVS).

Art. 43 al. 1

¹ En l'ordinaziun adatta il Cussegl federal las suandantas rentas cumplettaimain a l'index da las pajas nominalas che vegn erui da l'Uffizi federal da statistica:

- a. las rentas concedidas per in durada illimitada a las persunas assicuradas che n'han anc betg cuntanschi la vegliadetgna da referenza tenor l'artitgel 21 alinea 1 LAVS³³;
- b. las rentas per ils conjugals e per ils orfens da las persunas defunctas che n'avessan – il mument da l'adattaziun – anc betg cuntanschi la vegliadetgna da referenza tenor l'artitgel 21 alinea 1 LAVS.

Art. 47 al. 1

¹ Uschespert ch'ina persuna assicurada retira anticipadamain in'entira renta da vegliadetgna tenor l'artitgel 40 alinea 1 LAVS³⁴, il pli tard dentant a partir da la cumplenida da la vegliadetgna da referenza tenor l'artitgel 21 alinea 1 LAVS, vegn la renta d'invaliditad, ch'era vegnida concedida ad ella per ina durada illimitada,

²⁹ SR 830.1

³⁰ SR 831.10

³¹ SR 833.1

³² SR 831.10

³³ SR 831.10

³⁴ SR 831.10

pajada sco renta da vegliadetgna en l'autezza da la mesadad dal gudogn annual che serva sco basa per calcular la renta (art. 28 al. 4).

Art. 51 al. 4

⁴ Sch'ina persuna assicurada, che survegniva ina renta d'invaliditad u da vegliadetgna da l'assicuranza militar, mora suenter la cumplenida da la vegliadetgna da referenza tenor l'artitgel 21 alinea 1 LAVS³⁵, è decisiv – per calcular la renta per survivents – il gudogn annual che ha servi sco basa per calcular la renta. Sch'ina persuna assicurada, che na survegniva nagina renta d'invaliditad u da vegliadetgna da l'assicuranza militar, mora suenter la cumplenida da la vegliadetgna da referenza, n'exista nagin dretg d'ina renta per survivents.

8. Lescha federala dals 25 da settember 1952³⁶ davart la cumpensaziun dal gudogn

Art. 1a al. 4bis

^{4bis} Il dretg d'ina indemnisaziun s'extingua cun la retratga d'ina entira renta da vegliadetgna da l'assicuranza per vegls e survivents, il pli tard dentant cun la cumplenida da la vegliadetgna da referenza tenor l'artitgel 21 alinea 1 da la Lescha federala dals 20 da december 1946³⁷ davart l'assicuranza per vegls e survivents (LAVS).

9. Lescha dals 25 da zercladur 1982³⁸ davart l'assicuranza cunter la dischoccupaziun

Art. 2 al. 2 lit. c

² Exceptadas da l'obligaziun da pajar contribuziuns èn:

- c. lavurants a partir da la fin dal mais, en il qual els cuntanschan la vegliadetgna da referenza tenor l'artitgel 21 alinea 1 LAVS;

Art. 8 al. 1 frasa introductiva e lit. d

¹ La persuna assicurada ha il dretg d'ina indemnisaziun da dischoccupaziun, sch'ella:

- d. ha terminà il temp da scola obligatoric e n'ha anc betg cuntanschì la vegliadetgna da referenza tenor l'artitgel 21 alinea 1 LAVS³⁹;

Art. 13 al. 3

Aboli

³⁵ SR 831.10

³⁶ SR 834.1

³⁷ SR 831.10

³⁸ SR 837.0

³⁹ SR 831.10

§

Art. 18c al. 1

¹ Prestaziuns da vegliadetgna da la AVS e dal provediment professional vegnan deducidas da l'indemnisaziun da dischoccupaziun.

Art. 27 al. 3

³ Per persunas assicuradas ch'èn daventadas dischoccupadas entaifer ils ultims 4 onns avant la cumplenida da la vegliadetgna da referenza tenor l'artitgel 21 alinea 1 LAVS⁴⁰, e sche lur intermediaziun è – en general u per motivs dal martgà da lavur – nunpussaivla u fitg difficila, po il Cussegl federal augmentar il dretg per maximalmain 120 diarias e prolongar il termin general per retrair prestaziuns per maximalmain 2 onns.

10. Lescha federala dals 19 da zercladur 2020⁴¹ davart las prestaziuns transitoricas per ils dischoccupads pli attempads

Art. 3 al. 1

¹ Persunas da 60 onns u dapli che han pers il dretg da l'indemnisaziun da dischoccupaziun, han il dretg da prestaziuns transitoricas per cuvrir lur basegn d'existenza:

- a. fin ch'ellas cuntanschan la vegliadetgna da referenza tenor l'artitgel 21 alinea 1 da la Lescha federala dals 20 da december 1946⁴² davart l'assicuranza per vegls e survivents; u
- b. fin a l'emprim mument pussaivel per retrair anticipadamain la renta da vegliadetgna, sch'igl è lura previsibel ch'ellas hajan in dretg da prestaziuns supplementaras tenor la Lescha federala dals 6 d'october 2006⁴³ davart las prestaziuns supplementaras tar l'assicuranza per vegls, survivents ed invaliditad (LPS), cura ch'ellas cuntanschan la vegliadetgna da referenza.

Art. 14 al. 3

³ Il dretg da prestaziuns transitoricas s'extingua ultra da quai, sch'igl è – l'emprim mument pussaivel per retrair anticipadamain la renta da vegliadetgna – previsibel ch'ina persuna haja in dretg da prestaziuns supplementaras tenor la LPS⁴⁴, cura ch'ella cuntanscha la vegliadetgna da referenza.

⁴⁰ SR 831.10

⁴¹ SR 837.2

⁴² SR 831.10

⁴³ SR 831.30

⁴⁴ SR 831.30

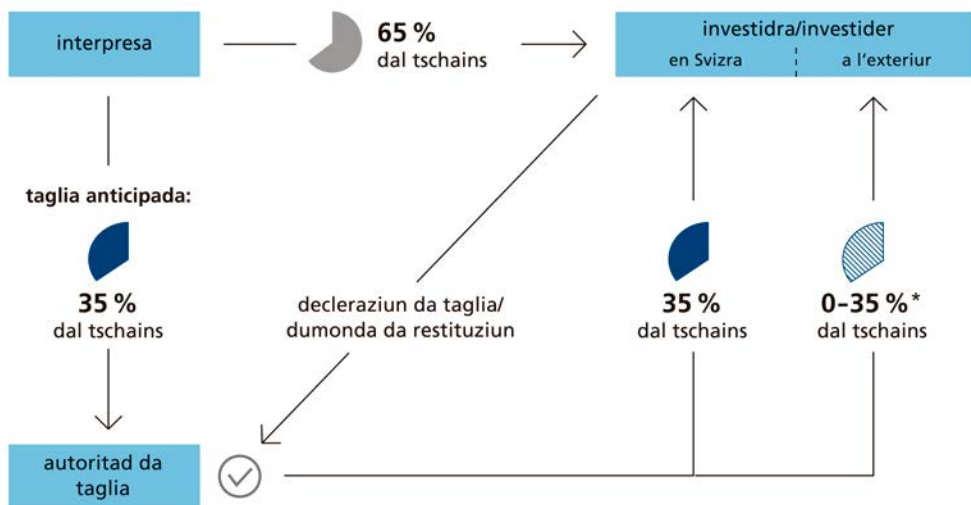
Detagls**Midada da la Lescha federala
davart la taglia anticipada**

Arguments dal comité da referendum	→	64
Arguments dal Cussegl federal e dal parlament	→	66
Text da votaziun	→	68

La taglia anticipada

Las interpresas, ma er la Confederaziun, ils chantuns e las vischnancas prendan ad emprest daners, per exempel cun emetter obligaziuns. Tgi che acquista in'obligaziun e dat pia ad emprest daners, survegn per regla in tschains sco cuntraprestaziun. Sin quest tschains incassescha la Confederaziun la taglia anticipada da 35 pertschient. Qua tras vegn garantida la taglia sin las entradas e sin la facultad. Las personas privatas ch'èn domiciliadas en Svizra survegnan enavos automaticamain la taglia anticipada, sch'ellas inditgeschan correctamain il tschains en la decleraziun da taglia.

U schia funcziuna la taglia anticipada

* Sche l'investidra u l'investider viva a l'exteriur, po ella u el eventualmain pretender enavos mo ina part u insumma nagut da la taglia anticipada.

Restituziun difficila da la taglia

La procedura da la taglia anticipada absorbescha resursas da las investidas e dals investiders, da las interpresas sco er da la Confederaziun, dals chantuns e da las vischnancas. Per las personas privatas che abitan a l'exteriur, ma er per las interpresas èsi cumplitgà da pretender la restituziun. Ellas ston inoltrar ina dumonda da restituziun. Sch'ellas inolteschan questa dumonda a l'exteriur, survegnan ellas – per motivs giuridics e tut tenor la constellaziun – ultra da quai enavos mo ina part u insumma nagut da la taglia anticipada. Pervia da la taglia anticipada èn las obligaziuns svizras nunattractivas cunzunt per las investidas ed ils investiders da l'exteriur.

Guntgida da la taglia anticipada

Blers pajais n'enconuschan betg ina taglia cumparegliabla u incasseschan ina taglia pli bassa. Perquai emettan bleras interpresas svizras lur obligaziuns per gronda part a l'exteriur. Uschia vegn guntgida la taglia anticipada. Consequentamain na poi betg vegnir garanti ch'i vegn effectivamain pajà taglia per tut las entradas da tschains.

Concurrenza internaziunala

En Svizra è il martgà d'obligaziuns pauc sviluppà ed ha ina tendenza regressiva. Uschia è la valor da las obligaziuns emessas da nov stada l'onn 2020 per var 20 pertschient pli bassa che l'onn 2010.¹ La Svizra na po betg tegnair pass cun l'exteriur: Mesirà cun lur forza economica emettan las plazzas da finanzas a Singapur, en la Corea dal Sid, en ils Stadis Unids da l'America ed en il Reginavel Unì bler dapli obligaziuns che la Svizra. A la testa è il Luxemburg.²

- 1 Calculaziun da l'Administraziun federala da taglia AFT sin basa da cifras da la Banca naziunala svizra ([🔗 snb.ch](https://www.snb.ch) > Statistiken > Datenportal der SNB > avrir il link > Tabellenangebot > Finanzmarkt > Kapitalmarkt > Kapitalmarktbeanspruchung durch CHF-Anleihen)
- 2 Beirat Zukunft Finanzplatz, Erhebliches Entwicklungspotential für den Schweizer Kapitalmarkt, Internationaler Vergleich und Analyse der Möglichkeiten zur Verbesserung der Rahmenbedingungen, avrigl 2018, p. 4 ([🔗 efd.admin.ch](https://www.efd.admin.ch) > Das EFD > Medienmitteilungen > Berichte > Beirat Zukunft Finanzplatz - Internationaler Vergleich und Analyse der Möglichkeiten zur Verbesserung der Rahmenbedingungen, 08-06-2018)

Tge prevesa la lescha?

Per obligaziuns svizras

Perquai che la taglia anticipada sin obligaziuns ha consequenzas negativas per l'economia svizra, duai ella vegnir abolida. Tgi che acquista obligaziuns svizras emessas da nov u investescha en fonds cun obligaziuns, na duai betg pli stuaire pajar ina taglia anticipada sin ils tschains. Sin ils tschains d'obligaziuns existentas duai vinavant vegnir pajada la taglia anticipada.

Per contos da banca

Per personas giuridicas, sco per exempel per societads anonimas, e per investidras ed investiders da l'exteriur vegn abolida er la taglia anticipada sin tschains da contos da banca. Là po l'obligaziun da manar ina contabilitad u il barat automatic d'infurmaziuns garantir gia oz che las entradas da tschains vegnan inditgadas correctamain en la decleraziun da taglia. Da personas privatas che abitan en Svizra vegn incassada la taglia anticipada sco fin ussa.

Per la taxa da svieuta

Plinavant duai la taxa da svieuta vegnir abolida per obligaziuns svizras e per tschertas ulteriuras vaglias³. La taxa da svieuta sto vegnir pajada oz, sch'ins cumpra u venda talas vaglias. Ella importa 1,5 promils per vaglias svizras e 3 promils per vaglias estras. Per il commerzi cun obligaziuns estras vegn mantegnida la taxa da svieuta. Las duas autras taxas da bul – la taxa d'emissiun e la taxa d'assicuranzas – n'èn betg pertutgadas.

Evitar restituziuns dublas

En pli ha il parlament concludì mesiras che duain impedir che la taglia anticipada sin dividendas vegn restituida nungiu-stifitadamain u duas giadas.⁴

Ulteriuras midadas

Ultra da quai vegnan modernisadas las disposiziuns penals da la Lescha federala davart la taglia anticipada e da la Lescha federala davart las taxas da bul, èn vegnidas adattadas singulas disposiziuns da procedura ed èn vegnidas stgaffidas facilitaziuns en cas da mancanzas formalas.

- 3 Quai pertutga fonds da martgads monetars esters d'ina durada restanta limitada e cun participaziuns d'almain 10 pertschient.
- 4 Per exempel en cas da pajaments da cumpensaziun suenter ina vendita d'acziyas.

La Confederaziun fa quint cun dapli entradas

Il Cussegl federal quinta che bleras interpresas prendianuspè ad emprest daners en Svizra, uschespert che las mesiras èn en vigur. Questas valurs agiuntadas supplementaras portan dapli entradas fiscalas a la Confederaziun, als chantuns ed a las vischnancas. En il cas il pli favuraivel pudess la refurma perquai finanziar sasezza gia l'onn ch'ella entra en vigur.⁵

Consequenzas finanzialas calculablas

La refurma cuntogna elements calculabels e – per mancanza da datas – elements betg calculabels.⁶ Las mesiras calculablas chaschunan in minus d'entradas da var 25 milliuns francs per onn tar la taxa da svieuta, perquai che las obligaziuns svizras vegnan deliberadas da la taxa. Tar la taglia anticipada vegni quintà cun in minus d'entradas da plirs diesch milliuns francs per l'onn da l'entrada en vigur.⁷ Quest minus d'entradas va bunamain dal tutfatg a quint da la Confederaziun. Ils onns suandants crescha il minus d'entradas tar la taglia anticipada, perquai che adina dapli obligaziuns scadentas vegnan remplazadas tras novas obligaziuns che n'èn betg suttamessas a la taglia anticipada. En cas da cundiziuns economicas constantas e tschains bass constants importa il minus d'entradas da las mesiras calculablas a lunga vista 215 fin 275 milliuns francs per onn. Sch'il nivel da tschains crescha vinavant, daventa er il minus d'entradas pli grond pervia da la refurma.

- 5 Guardar: rapport da la AFT dals 15-12-2021: Aktualisierung der finanziellen Auswirkungen, p. 3 ([RM](https://www.parlament.ch)) > Tschertga: 21.024 > Verrechnungssteuergesetz. Stärkung des Fremdkapitalmarkts > Öffentliche Kommissionsunterlagen > Weitere Berichte)
- 6 La calculaziun è vegnida fatga da la AFT en il process parlamentar e sa basa sin il nivel da tschains bass actual. Guardar: rapport da la AFT dals 15-12-2021
- 7 Perquai che la taglia anticipada po vegnir pretendida enavos durant ina perioda da fin 3 onns, èsi – sunter l'entrada en vigur da la refurma – vinavant da quintar cun pretensiuns da restituziun da passa 1 milliarda francs. Per questas pretensiuns ha la Confederaziun furmà retenziuns. Quai vul dir che la Confederaziun na sto betg spargnar en auters lieus.

**Consequenzas
finanzialas betg
calculablas**

Tar las mesiras finanzialas betg calculablas tutgan l'aboli-ziun da la taxa da svieuta sin tschertas ulteriuras vaglias⁸ sco er las consequenzas finanzialas pervia da las adattaziuns dal cumportament da las persunas privatas. Grazia a la mesira ch'impedescha restituziuns dublas pon vegnir segiradas las entradas da la taglia anticipada.

8 Quai pertutga fonds da martgads monetars esters d'ina durada restanta limitada e cun participaziuns d'almain 10 pertschient.

Arguments

Comité da referendum

Cun l'aboliziun da la taglia anticipada survegnan ils concerns gronds novs dretgs spezials. Els vegnan favurisads, sch'els prendan ad emprest daners sin il martgà da chapital. A medem temp promova l'aboliziun la criminalitad fiscala dals investiders gronds e dals oligarchs. Quai chaschuna perditas da taglia da fin 800 milliuns francs per onn. La Confederaziun stima che almain 480 milliuns da quels van a l'exteriur. Ina giada daplì ston las burgaisas ed ils burgais purtar quests custs.

Nagin respect envers la decisiun dal pievel

Il cumenzament da l'onn – a chaschun da la votaziun davart la taxa da bul – è ina clera majoritad s'exprimida cunter novs dretgs spezials per ils concerns gronds. Ussa vegni votà davart in project sumegliant: var 200 concerns vegnan privilegiads en connex cun la procuraziun da chapital. Las interpresas pitschnas e mesaunas na profitan betg. Ellas na vegnan betg finanziadas sur obligaziuns.

Profitar profitan mo ils concerns

Ils spargnaders normals vegnan dischavantiads

Entant che la taglia anticipada resta per las votantas ed ils votants, vegn ella abolida per ils investiders gronds d'obligaziuns e per ils oligarchs. Quest tractament inegal n'è betg chapibel.

La criminalitad fiscala vegn promovida

La Confederaziun scriva: «La taglia anticipada ha en emprima lingia l'intent da reducir l'omissiun fiscala». Tgi che stuttametta ils retgavs da chapital correspondents correctamain a la taglia, survegn enavos la taglia anticipada. Sche la taglia anticipada vegn abolida, croda davent il stimol per ils investiders gronds da betg engianar tar la taglia.

Almain 480 mil- liuns van a l'exteriur

Las consequenzas dal project vegnan bagatellisadas. Sch'il nivel dals tschains resta normal, creschan las perditas tenor la Confederaziun sin 600 fin 800 milliuns francs per onn. Ils custs porta la populaziun. I vegn pretendi ch'il project gidia l'economia svizra. Il fatg è quel: almain 480 milliuns francs van directamain a l'exteriur.

Nua van ils daners?

Funtauna: Stimaziun da l'Administraziun federala da taglia, valurs en cas d'in nivel da tschains normal

Recumandaziun dal comité da referendum

Perquai recumonda il comité da referendum:

Na

[verrechnungssteuer-vorlage-nein.ch](https://www.verrechnungssteuer-vorlage-nein.ch)

Il text da questa pagina dubla deriva dal comité da referendum. El è responsabel per il cuntegn e per la formulaziun.

Arguments

Cussegl federal e parlament

La fatschenta cun obligaziuns sa posta dapi onns a l'exteriur. Tras la refurma returna la fatschenta en Svizra. Uschia stgaffescha ella plazzas da lavur e generescha valurs agiuntadas. Gia entaifer paucs onns po la Svizra realisar entradas supplementaras. Il Cussegl federal ed il parlament sustegnan il project particularmain per ils suandants motivs:

Dapli entradas fiscalas e plazzas da lavur

La taglia anticipada sin obligaziuns fa donn a la Svizra, perquai ch'ella è cumplitgada e chaschuna blera lavur. Las interpresas svizras guntgeschan perquai la taglia e prendan ad emprest daners a l'exteriur. En Svizra è la valur da las obligaziuns emessas da nov sa reducida per var 20 pertschient dapi l'onn 2010. Plazzas da lavur èn svanidas en Svizra. Il project porta enavos plazzas da lavur ed entradas fiscalas.

Impuls positivs per l'economia

Malgrà la lunga tradiziun ed il grond know-how en il sectur da finanzas è il martgà d'obligaziuns pauc sviluppà en Svizra. Tras il project vegn finalmain nizzegiada questa schanza manchentada, e la Svizra augmenta l'attractivitat da sia economia locala.

Augmentar il commerzi cun vaglias

Er la taxa da svieuta è nunattractiva per la piazza da finanzas. L'aboliziun da la taxa da svieuta sin il commerzi cun obligaziuns svizras po purtar enavos facultad en Svizra.

Necessari ed important

La refurma fiscala da la OECD vegn: Var 140 stadis han concludì d'introdur in taglia minimala per interpresas grondas. Quella periclitescha la cumpetitivitat da la Svizra. Perquai è necessari da stgaffir avantatgs en auters secturs. Uschia resta la Svizra cumpetitiva ed attractiva er en l'avegnir.

Aboliziun parziala cun buna mesira

Tras la refurma vegn abolida la taglia anticipada mo là, nua ch'ella è – a la fin dals quints – plitost nuschaivla che nizzavla. Quai pertutga mo ina pitschna part da las entradas. La part principala da la taglia anticipada resta tala e quala tras la refurma.

Simplificaziun administrativa

La taglia anticipada è cumplitgada e chaschuna blera lavur. Tras l'aboliziun parziala vegnan simplifitgads ils andaments administrativs per las interpresas sco er per la Confederaziun, per ils chantuns e per las vischnancas. Er per las investidas ed ils investiders sa reducescha la lavur administrativa, perquai ch'ellas ed els èn deliberads da la procedura da restituziun cumplitgada. Sch'ellas ed els abitan a l'exteriur, daventa l'aspect fiscal da las obligaziuns svizras plinavant pli attractiv.

Sbassament dals custs da finanziaziun

Sche la taglia anticipada sin obligaziuns scroda, daventan questas obligaziuns pli attractivas. La Confederaziun, ils chantuns e las vischnancas pon perquai eventualmain offrir lur obligaziuns per tschains pli bass. Qua tras sa sbassan las expensas da tschains dal stadi. Sch'il nivel da tschains crescha, pudesan quests respargns s'augmentar tar il stadi grazia a la refurma. Er las interpresas pon chattar ina finanziaziun pli favuraivla. Quai stgaffescha cundiziuns generalas idealas per ina ferma piazza economica svizra.

Recumandaziun dal Cussegl federal e dal parlament

Per tut quests motivs recumondan il Cussegl federal ed il parlament d'acceptar la midada da la Lescha federala davart la taglia anticipada.

Gea

[📄 admin.ch/taglia-anticipada](https://admin.ch/taglia-anticipada)

§

Text da votaziun

**Lescha federala
davart la taglia anticipada
(Lescha davart la taglia anticipada, LTA)
(Rinforzament dal martgà da chapital ester)
Midada dals 17 da december 2021**

L'Assamblea federala da la Confederaziun svizra, sunter avair gi invista da la missiva dal Cussegl federal dals 14 d'avrigl 2021¹, concluda:

I

La Lescha federala dals 13 d'october 1965² davart la taglia anticipada vegn midada sco suonda:

Remplazzament d'expressiuns

¹ *En ils artitgels 8 alinea 2, 21 alinea 3, 22 alinea 2, 24 alinea 5 e 25 alinea 2 vegn «ordinaziun» remplazzà tras «Cussegl federal», cun las adattaziuns grammaticalas necessarias.*

² *En l'artitgel 4a alineas 1–3 vegn «societad» remplazzà tras «societad da chapital».*

³ *En ils artitgels 7 alinea 1, 8 alinea 2, 19 alinea 1 e 2 sco er 33 alinea 1 vegn «assicurader» remplazzà tras «interpresa d'assicuranza», cun las adattaziuns grammaticalas necessarias.*

Art. 4

A. Object da la taglia
I. Retgavs dal chapital
1. Regla

¹ Object da la taglia anticipada sin il retgav da la facultad da chapital movibla è:

- a. ils tschains ed ulteriurs retgavs dals dabuns da personas natiralas domiciliadas en Svizra (dabun dals clients) tar:
 1. bancas e cassas da spargn svizras tenor l'artitgel 1 da la Lescha dals 8 da november 1934 da bancas³,
 2. interpresas d'assicuranza svizras tenor l'artitgel 2 alinea 1 literas a e b da la Lescha dals 17 da december 2004⁴ davart la surveglianza da las assicuranzas (LSA) che dispo-

¹ BBI 2021 976

² SR 642.21

³ SR 952.0

⁴ SR 961.01

§

nan d'ina permissiun tenor l'artitgel 3 alinea 1 LSA u ch'èn sutta messas ad ina surveglianza chantunala;

- b. las participaziuns al gudogn ed ulteriurs retgavs dad aczias, da quotas fixas da societads cun responsabladad limitada, da quotas d'associaziuns, da certificats da participaziun da bancas cooperativas, da certificats da participaziun e da certificats da giudida ch'èn vegnids emess d'ina persuna domiciliada en Svizra;
- c. ils tschains, las participaziuns al gudogn ed ulteriurs retgavs da las quotas d'ina investiziun collectiva da chapital tenor la Lescha dals 23 da zercladur 2006⁵ davart las investiziuns collectivas da chapital (LICol) ch'èn vegnidas emessas d'ina persuna domiciliada en Svizra ubain d'ina persuna domiciliada a l'exteriur en cumbinaziun cun ina persuna domiciliada en Svizra;
- d. ils retgavs da pajaments da cumpensaziun per retgavs da la facultad da chapital tenor las literas a–c.

² Il transferiment da la sedia a l'exteriur vegn tractada fiscalmain da medema maniera sco la liquidaziun.

³ Las disposiziuns da questa lescha davart las investiziuns collectivas da chapital svizras tenor la LICol valan er per persunas che administreschan, conservan u represchentan quellas.

⁴ Las disposiziuns da questa lescha davart las societads da chapital e davart las associaziuns valan er per societads acziunaras commanditaras e per societads d'investiziun cun chapital fix tenor l'artitgel 110 LICol.

Art. 5

Exceptads da la taglia èn:

2. Excepziuns
a. Reservas
e gudogns
da societads
da chapital e
d'associaziuns

- a. las reservas ed ils gudogns d'ina societad da chapital u d'ina associaziun tenor l'artitgel 49 alinea 1 litera a da la Lescha federala dals 14 da december 1990⁶ davart la taglia federala directa (LTFD), las qualas vegnan transferidas en cas d'ina restructuraziun tenor l'artitgel 61 LTFD en las reservas d'ina societad da chapital u d'ina cooperativa svizra acceptanta u transfurmada;
- b. las prestaziuns facultativas d'ina societad da chapital u d'ina associaziun, sch'ellas èn motivadas da la fatschenta sa basond sin l'artitgel 59 alinea 1 litera c LTFD.

⁵ SR 951.31

⁶ SR 642.11

§

b. Reservas
or d'apports
da chapital

Art. 5a

¹ Il rembursament da reservas or d'apports da chapital ch'èn vegnids prestads dals titulars dals dretgs da participaziun suenter ils 31 da december 1996, vegn tractà da medema maniera sco il rembursament da chapital da basa u da tschep, sche la societad da chapital u l'associaziun cumprova las reservas or d'apports da chapital sin in conto separà en la bilantscha commerziala e sche la societad u l'associaziun annunzia a l'Administraziun federala da taglia (AFT) mintga midada sin quest conto. L'alinea 2 resta resalvà.

² En il rom dal rembursament da reservas or d'apports da chapital tenor l'alinea 1 ston las societads da chapital e las associaziuns ch'èn quotadas ad ina bursa svizra distribuir ulteriuras reservas almain en la medema dimensiun. Sche questa premissa n'è betg ademplida, sto il rembursament vegnir suttaless a la taglia en la dimensiun da la mesa differenza tranter il rembursament e la distribuziun da las ulteriuras reservas, dentant maximalmain en la dimensiun da las ulteriuras reservas disponiblas che pon vegnir distribuidas tenor il dretg commerzial. En la medema dimensiun ston las ulteriuras reservas che pon vegnir distribuidas tenor il dretg commerzial, vegnir attribuidas al conto separà per reservas or d'apports da chapital.

³ L'alinea 2 n'è betg applitgabel per reservas or d'apports da chapital:

- a. ch'èn resultadas suenter ils 24 da favrer 2008 en il rom da concentraziuns sumegliantas a fusiuns tras l'apport da dretgs da participaziun e da commembranza vi d'ina societad da chapital u vi d'ina associaziun estra tenor l'artitgel 61 alinea 1 litera c LTFD⁷ u tras in transferiment transcunfinal ad ina societad affiliada svizra tenor l'artitgel 61 alinea 1 litera d LTFD;
- b. ch'eran gia avant maun suenter ils 24 da favrer 2008 en ina societad da chapital u en in'associaziun estra il mument d'ina fusiun transcunfinala, d'ina restructuraziun transcunfinala tenor l'artitgel 61 alinea 1 litera b u alinea 3 LTFD u il mument da la dischlocaziun transcunfinala da la sedia u da l'administraziun effectiva;
- c. che vegnan pajadas enavos a personas giuridicas svizras ed estras ch'èn participadas cun almain 10 pertschient dal chapital da basa u da tschep da la societad da chapital u da l'associaziun che fa il pajament;
- d. en cas da la liquidaziun u da la dischlocaziun da la sedia u da l'administraziun effectiva da la societad da chapital u da l'associaziun a l'exteriur.

§

⁴ La societad da chapital u l'associaziun sto cumprovar las reservas or d'apports da chapital tenor l'alinea 3 literas a e b sin in conto separà ed annunziar a la AFT mintga midada sin quest conto.

⁵ Ils alineas 2–4 valan tenor il senn er per reservas or d'apports da chapital che vegnan duvrads per l'emissiun d'aczias gratuitas u per augments gratuits da la valur nominala.

Art. 5b

c. Tschains

¹ Exceptads da la taglia èn ils tschains:

- a. dals dabuns da clients, sche l'import dal tschains na surpassa betg 200 francs per in onn chalendar;
- b. dals apports per furmar e per augmentar dabuns che servan a l'assicuranza u al provediment da la vegliadetgna, da survivents e d'invaliditad e ch'èn destinads al cas da survivenza u da mortori.

² Il Cussegl federal po prescriber ch'ils tschains da plirs dabuns da clients ch'in creditur ubain ch'ina persuna, che ha il dretg da disponer, ha tar la medema banca, tar la medema cassa da spargn u tar la medema interpresa d'assicuranza, stoppian vegnir adids; en cas d'in abus evident po la AFT ordinar ina tala adiziun en il cas singul.

Art. 5c

d. Investiziuns
collectivas
da chapital

En cas da las investiziuns collectivas da chapital svizras tenor la LICol⁸ èn exceptads da la taglia, sch'els vegnan preschentads separadamain:

- a. ils gudogns da chapital;
- b. ils retgavs dal possess funsil direct;
- c. ils rembursaments dals pajaments da chapital fatgs dals investiders;
- d. ils retgavs d'obligaziuns e da brevs ipotecaras emessas en seria.

Art. 7 al. 3

³ Sco prestaziun da chapital ord assicuranzas da vita vala er mintga pajament da dabuns en il senn da l'artitgel 5b alinea 1 litera b, independentamain dal motiv dal pajament.

Art. 9 art. 2 e 3

Aboli

§

B. Obligaziun
da pajar taglia
I. Pajataglia

Art. 10

¹ Obligà da pajar taglia è il debitur da la prestaziun suttamessa a la taglia.

² En cas d'investiziuns collectivs da chapital svizras tenor la LICo⁹ èn suttamessas a la taglia la direcziun dal fond, la societad d'investiziun a chapital variabel, la societad d'investiziun a chapital fix u la societad commanditara per investiziuns collectivs da chapital.

³ En cas da pajaments da cumpensaziun tenor l'artitgel 4 alinea 1 litera d è obligà da pajar taglia, tgi che paja, transferescha, creditescha, cumpensescha u bunifitgescha retgavs suttamess a la taglia.

Art. 11 al. 2

² Il Cussegl federal definescha sut tge cundiziuns che la taglia anticipada na vegn betg imponida sin ils retgavs da quotas d'investiziuns collectivs da chapital svizras tenor la LICo¹⁰, sch'i vegn preschentà ina decleranza da domicil.

Art. 12 al. 1

¹ En cas da retgavs da chapital tenor l'artitgel 4 alinea 1 ed en cas da gudogns da gieus per daners sco er da lottarias e da gieus d'inschign per promover la vendita tenor l'artitgel 6 resulta la pretensiun da taglia il mument, cura che la prestaziun ch'è suttamessa a la taglia sto vegnir pajada. En cas ch'il domicil vegn transferi en l'exteriur (art. 4 art. 2), sto la prestaziun ch'è suttamessa a la taglia vegnir pajada il mument da la decisiun.

Art. 13 al. 1 lit. a

¹ La taglia importa:

- a. per ils retgavs da chapital tenor l'artitgel 4 alinea 1 e l'artitgel 4a e per ils gudogns da gieus per daners sco er da lottarias e da gieus d'inschign per promover la vendita tenor l'artitgel 6: 35 pertschient da la prestaziun suttamessa a la taglia;

Art. 14 al. 1

¹ La prestaziun ch'è suttamessa a la taglia sto vegnir reducida per l'import da taglia, sch'ella vegn pajada ora, transferida, creditada, cumpensada u bunifitgada. Cunvegns che cuntrafan a questa obligaziun èn nunvalaivlas.

⁹ SR 951.31

¹⁰ SR 951.31

§

Art. 15 al. 1 ed 1bis

¹ Cun il pajataglia stattan buns solidaricamain:

- a. per la taglia d'ina societad da chapital u d'ina associaziun, d'ina societad commerziala senza persunalitad giuridica u d'ina investiziun collectiva da chapital collectiva svizra tenor la LICol¹¹ ch'è vegnida schliada: las persunas ch'èn incumbensadas cun la liquidaziun, quai fin a l'import dal resultat da la liquidaziun;
- b. per la taglia d'ina societad da chapital, d'ina associaziun u d'ina investiziun collectiva da chapital svizra tenor la LICol che ha transferì sia sedia a l'exteriur: ils organs, ed en cas d'ina societad commanditara per investiziuns collectivs da chapital, la banca da deposit, quai fin a l'import da la facultad netta da la persuna giuridica u da l'investiziun collectiva da chapital svizra tenor la LICol.

^{1bis} En cas d'ina societad commanditara per investiziuns collectivs da chapital stat la banca da deposit buna solidaricamain per la taglia sin ils retgavs pajads ora, sche:

- a. ina maioritad dals associads cun responsabladad illimitada da la societad commanditara ha ses domicil en l'exteriur; u
- b. sch'ils associads cun responsabladad illimitada èn societads da chapital u associaziuns, a las qualas è participada ina maioritad da persunas cun domicil u sedia a l'exteriur.

Art. 16 al. 1 lit. a e c

¹ La taglia è da pajar:

- a. sin ils tschains da dabuns da clients: entaifer 30 dis suenter la scadenza da mintga quartal da fatschenta per ils tschains che ston vegnir pajads per questa perioda;
- c. sin ils ulteriurs retgavs da chapital tenor l'artitgel 4 alinea 1 e l'artitgel 4a e per ils gudogns da gieus per daners sco er da lottarias e da gieus d'inschign per promover la vendita tenor l'artitgel 6: entaifer 30 dis suenter che la pretensiun da taglia è resultada (art. 12);

Art. 20a al. 1

¹ En cas da gudogns en natiralias da gieus per daners sco er da lottarias e da gieus d'inschign per promover la vendita tenor l'artitgel 6 sto l'organisatura ademplir l'obligaziun fiscala cun annunziar la prestaziun ch'è suttamessa a la taglia.

§

*Integrar avant il titel da classificaziun dal segund chapitel**Art. 20b*

C. Mancanzas
formalas

Mo sin basa da mancanzas formalas na vegn imponida nagina pretenziun da taglia anticipada, sch'igl è cler u sche la persuna obligada da pajar taglia cumprova, che la Confederaziun n'ha subì nagina perdita da taglia, perquai ch'ina prescripziun formala n'è betg vegnida observada.

Art. 21 al. 1 lit. b

¹ Ina persuna autorisada tenor ils artitgels 22–28 po dumandar il reimbursament da la taglia anticipada ch'il debitor ha deducì sin ses donn e cust:

- b. per gudogns da gieus per daners sco er da lottarias e da gieus d'inschign per promover la vendita tenor l'artitgel 6: sch'ella era, il mument da la tratga, proprietaria dal numer da lottaria u ina participanta cun dretg da survegnir il gudogn.

Art. 26

3. Investiziuns
collectivas da
chapital

Persunas che administreschan, conservan u represchantan ina investiziun collectiva da chapital svizra tenor la LICol¹², pon far valair per questa investiziun collectiva da chapital il dretg dal reimbursament da la taglia anticipada ch'è vegnida deducida a lur quint; l'artitgel 25 è applitgabel tenor il senn.

Art. 27

4. Titulars esters
da quotas
d'investiziuns
collectivas
da chapital

Titulars esters da quotas d'ina investiziun collectiva da chapital svizra tenor la LICol¹³ han il dretg dal reimbursament da la taglia anticipada ch'è vegnida deducida dals retgavs da questas quotas, sche quests retgavs derivan per almain 80 pertschient da funtaunas estras.

*Art. 28 al. 1 e 2*¹ *Abolì*

² Tenor la Lescha dals 22 da zercladur 2007¹⁴ davart il stadi ospitant han ils beneficiads, ch'èn exceptads da l'obligaziun da pajar taglia, il dretg dal reimbursament da la taglia anticipada, sch'els èn, il mument da la scadenza da la prestaziun suttamessa a la taglia, deliberads da pajar taglias chantunalas sin vaglias e sin dabuns da clients sco er sin il retgav da talas valurs tenor las prescripziuns legalas, tenor il dretg da contract u tenor la pratica.

¹² SR 951.31

¹³ SR 951.31

¹⁴ SR 192.12

Integrar avant il titel da classificaziun dal terz chapitel

Art. 33a

C. Mancanzas
formalas

Mo sin basa da mancanzas formalas na vegn refusà naging reimbursament, sch'igl è cler u sche la persuna obligada da pajar taglia cumprova, che la Confederaziun n'ha subi nagina perdita da taglia, perquai ch'ina prescripziun formala n'è betg vegnida observada.

Art. 56 al. 2

² L'uffizi chantunal da la taglia anticipada e la AFT han il dretg da far recurs.

Art. 61

A. Cuntra-
venziuns
I. Omissiun
fiscale

¹ Cun ina multa fin 30 000 francs u, sch'i resulta in import pli aut, fin il traidubel da la taglia omessa u da l'avantatg illegal vegn chastià, tgi che fa, per l'agen avantatg u per l'avantatg d'ina altra persuna, il suandant:

- a. retegna la taglia anticipada a la Confederaziun;
- b. n'ademplescha betg l'obligaziun d'annunziar ina prestaziun ch'è suttamessa a la taglia (art. 19 e 20) u fa in'annunzia nunvaira;
- c. effectuescha in reimbursament illegal da la taglia anticipada u in auter avantatg fiscal illegal.

² Tgi che agescha per negligentscha, vegn chastià cun ina multa fin 10 000 francs u, sch'i resulta in import pli aut, fin l'import da la taglia omessa u da l'avantatg illegal.

Art. 62 art. 1 frasa introductiva, lit. c e part finala sco er 1bis

¹ Cun ina multa fin 20 000 francs vegn chastià, tgi che periclitescha l'execuziun da la taglia anticipada tenor lescha cun far intenziunadamain il suandant:

- c. dar infurmaziuns nunvairas, taschentar fatgs relevants u preschentar mussaments nunvairs davart fatgs relevants sin inaglista u en in rendaquint, en in'annunzia u ina decleranza da domicil, en ina dumonda da reimbursament da la taglia u en ina dumonda per relaschar u per liberar da la taglia;

Part finala da l'art. 1 abolida

^{1bis} Tgi che agescha per negligentscha, vegn chastià cun ina multa fin 10 000 francs.

§

III. Violaziun da la prescripziun da transferir la taglia

Art. 63

Cun ina multa fin 10 000 francs vegn chastià, tgi che tralascha u empermetta da tralaschar intenziunadamain u per negligentscha da transferir la taglia anticipada.

IV. Cuntra-venziuns administrativas

Art. 64

Cun ina multa fin 5000 francs vegn chastià, tgi che fa intenziunadamain u per negligentscha il suandant:

- a. n'ademplescha betg ina cundiziun, da la quala dependa ina permissiun speziala;
- b. cuntrafa ad ina disposiziun ch'è vegnida drizzada ad el renviond a la smanatscha da chasti previsa en quest artitgel;
- c. n'observa betg ils termins previs en las disposiziuns executivas per las acziuns tenor l'artitgel 20 alinea 3;
- d. n'observa betg il termin tenor l'artitgel 20a alinea 2.

*Art. 69**Aboli**Art. 70e*

VII. Disposiziun transitorica da la midada dals 17 da december 2021

Per ils tschains d'obligaziuns ch'èn vegnidas emessas formalmain avant il 1. da schaner 2023 d'ina persuna domiciliada en Svizra restan applitgabels l'artitgel 4 alinea 1 litera a dal dretg vertent sco er las disposiziuns respectivas davart l'imposiziun da la taglia, davart il rembursament da la taglia e davart il dretg penal.

II

La midada d'auters decretos vegn reglada en l'aggiunta.

III

¹ Questa lescha è suttamessa al referendum facultativ.

² Il Cussegl federal fixescha la data da l'entrada en vigur cun resalva da las alineas 3 e 4.

³ L'artitgel 4 alinea 1 litera a dal dretg vertent vegn aboli per il 1. da schaner 2023.

⁴ L'artitgel 70e entra en vigur il 1. da schaner 2023.

Midada d'auters decrets

Ils decrets qua sutvart vegnan midads sco suonda:

1. Lescha federala dals 27 da zercladur 1973¹⁵ davart las taxas da bul

Art. 1 al. 1 lit. b cifras 1 e 6 sco er b^{bis} e b^{ter}

¹ La Confederaziun incassescha taxas da bul sin:

b. la svieuta dals suandants documents svizzers ed esters:

1. *Aboli*

6. *Aboli*

b^{bis}. la svieuta d'obligaziuns estras;

b^{ter}. la svieuta da documents che questa lescha tracta da medema maniera sco ils documents tenor las literas b e b^{bis};

Art. 13 al. 2 lit. a cifra 1, a^{bis}, b e c

² Documents suttamess a la taglia èn:

a. ils suandants titels emess d'ina persuna domiciliada en Svizra:

1. *Aboli*

a^{bis}. las obligaziuns emessas d'ina persuna domiciliada a l'exteriur;

b. ils documents emess d'ina persuna domiciliada a l'exteriur che correspundan en lur funcziun economica als titels tenor las literas a ed a^{bis};

c. ils attests davart sutparticipaziuns a documents dals genres descrits en las literas a, a^{bis} e b.

Art. 14 al. 1 lit. a, f, g, g^{bis} e k

¹ Exceptads da la taxa èn:

a. l'emissiu d'aczias, quotas fixas da societads cun responsabladad limitada e d'associazions, certificats da participaziun da bancas cooperativas, certificats da participaziun, certificats da giudida e quotas d'investiziuns collectivs da chapital tenor la LICol¹⁶;

¹⁵ SR 641.10

¹⁶ SR 951.31

§

- f. l'emissiu d'obligaziuns da debiturs esters sco er da dretgs da participaziun a societads estras, inclusiv la surpigliada fixa tras ina banca u tras ina societad da participaziun ed inclusiv l'attribuziun dals titels en cas d'ina emissiu suandanta;
- g. il commerzi cun titels dal martgà monetar esters;
- g^{bis}. l'emissiu e la retratga da quotas dal martgà monetar esters che restrenchan las investiziuns en vaglias a quellas che han ina durada restanta fin al termin da scadenza final da maximalmain 397 dis;
- k. l'intermediaziun u la cumpra e la vendita da participaziuns svizras u estras d'almain 10 pertschient dal chapital da basa u da tschep d'autras societads tras in commerziant da valurs mobigliaras tenor l'artitgel 13 alinea 3 litera d, sche la participaziun vala sco facultad d'investiziun en il senn da l'artitgel 960d dal Dretg d'obligaziuns¹⁷.

Art. 45

¹ Cun ina multa fin 30 000 francs u, sch'i resulta in import pli aut, fin il traidubel da la taxa omessa u da l'avantatg illegal vegn chastia, tgi che retegna, per l'agen avantatg u per l'avantatg d'ina outra persuna, taxas da bul a la Confederaziun u obtegna en outra maniera in avantatg fiscal illegal per sasez u per in'outra persuna.

² Tgi che agescha per negligentscha, vegn chastia cun ina multa fin 10 000 francs u, sch'i resulta in import pli aut, fin l'import da la taxa omessa u da l'avantatg illegal.

Art. 46 art. 1 frasa introductiva e part finala sco er 1bis

¹ Cun ina multa fin 20 000 francs vegn chastia, tgi che periclitescha l'incassament da las taxas da bul tenor lescha cun far intenziunadamain il suandant:

Part finala da l'art. 1 abolida

^{1bis} Tgi che agescha per negligentscha, vegn chastia cun ina multa fin 10 000 francs.

Art. 47

Cun ina multa fin 5000 francs vegn chastia, tgi che fa intenziunadamain u per negligentscha il suandant:

- a. n'ademplescha betg ina cundiziun, da la quala dependa ina permissiu speziala;
- b. cuntrafa ad ina disposiziun ch'è vegnida drizzada ad el renviond a la smanatscha da chasti previsa en quest artitgel.

§**2. Lescha dals 19 da zercladur 2015¹⁸ da las infrastructuras da finanzas**

Art. 77 al. 1 lit. e

¹ Il register da transacziuns permetta a las suandantas autoritads l'access gratuit a las datas ch'ellas dovran per ademplir lur incumbensas:

- e. a l'Administraziun federala da taglia.

Il Cussegl federal ed il parlament recumondan
da votar ils 25 da settember 2022 sco suonda:

Na

Iniziativa davart l'allevament intensiv

Gea

Finanziaziun supplementara da la AVS tras in
augment da la taglia sin la plivalur

Gea

Midada da la Lescha federala davart
l'assicuranza per vegls e survivents (AVS 21)

Gea

Midada da la Lescha federala davart
la taglia anticipada

VotInfo

L'app davart las votaziuns

Cun videos d'explicaziun e resultats

